

Informacja dotycząca wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 roku

Sporządzona na podstawie sprawozdań za 2019 rok zamieszczonych
w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Organizacje pożytku publicznego	3
2.1. Status organizacji pożytku publicznego	5
2.1.1. Uzyskiwanie statusu organizacji pożytku publicznego	5
2.1.2. Utrata statusu organizacji pożytku publicznego	7
2.2. Charakterystyka organizacji pożytku publicznego na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości oraz sprawozdań merytorycznych z działalności za 2019 rok	9
2.2.1. Liczba organizacji pożytku publicznego a zamieszczone sprawozdania.....	9
2.2.2. Forma prawna organizacji pożytku publicznego	11
2.2.3. Podział terytorialny organizacji pożytku publicznego wg województw, liczby organizacji oraz ich procentowego udziału w liczbie ogółem	12
2.2.4. Sfery działalności pożytku publicznego	15
2.2.5. Przychody organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok.....	20
2.2.6. Koszty organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok.....	23
2.2.7. Pracownicy i wolontariusze	26
2.3. Przywileje i obowiązki organizacji pożytku publicznego	28
2.3.1. Korzystanie z uprawnień i zwolnień przez organizacje pożytku publicznego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.....	28
2.3.2. Obowiązki organizacji pożytku publicznego wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	31
3. Wykorzystanie środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	34
3.1. Zestawienie zbiorcze – liczba podatników przekazujących 1% podatku dochodowego od osób fizycznych i przekazana kwota (na przestrzeni lat) – dane Ministerstwa Finansów	34
3.2. Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	36
3.2.1. Zróżnicowanie przychodów organizacji pożytku publicznego uzyskiwanych z 1% podatku osób fizycznych.....	37
3.3. Wydatkowanie środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego	43
3.4. Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	47
4. Wnioski	49

1. Wstęp

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, w myśl art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), dalej jako ustawa, sprawuje nadzór nad działalnością organizacji pożytku publicznego w zakresie prawidłowości korzystania przez organizacje pożytku publicznego z uprawnień oraz wywiązywania się z obowiązków i wymogów określonych w ustawie. Jednym z uprawnień organizacji pożytku publicznego, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy, jest możliwość otrzymania od podatników 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, dalej jako 1% podatku. Analiza wykorzystania środków z 1% podatku stanowi więc realizację jednego z głównych elementów nadzoru nad organizacjami pożytku publicznego.

Mając na uwadze wymóg określony w art. 27 ust. 4 ustawy, sporządziliśmy niniejszą *Informację* dotyczącą w szczególności wykorzystania przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1% podatku w 2019 roku. *Informacja*, którą zamieściliśmy na stronie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, dalej jako NIW-CRSO, uwzględnia dane zawarte przez organizacje pożytku publicznego w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych z ich działalności, a także w *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2019 roku (z rozliczenia za 2018 rok)* przygotowanej przez Departament Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów. Przedstawia ponadto charakterystykę organizacji pożytku publicznego pod względem statystycznym, finansowym, w tym ich liczbę w podziale wg formy prawnej, podziału terytorialnego, sfer działalności pożytku publicznego, w jakich realizują działalność statutową, oraz dane finansowe, a także informacje dotyczące pracowników i wolontariuszy.

Informacja zawiera również analizę prawidłowości wydatkowania w 2019 roku środków finansowych pochodzących z 1% podatku opartą na danych pochodzących z przekazanych przez organizacje pożytku publicznego sprawozdań merytorycznych, w tym analizę finansową dotyczącą m.in. kwot uzyskanych z tego podatku przez organizacje na przestrzeni lat, przychodów i kosztów organizacji pożytku publicznego w porównaniu do kwot uzyskanych z 1% podatku oraz wnioski w zakresie wykorzystania 1% podatku przez organizacje pożytku publicznego.

2. Organizacje pożytku publicznego

Działalność organizacji pożytku publicznego w Polsce, w tym ramy prawne ich działania, określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057). Ustawa reguluje przede wszystkim zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy, które działają w sferze zadań publicznych, współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania tego typu organizacji.

Poniżej przedstawiamy katalog regulacji prawnych dotyczący działalności pożytku publicznego:

- ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. *o Krajowym Rejestrze Sądowym* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1500, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1406, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1170),
- ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1546, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 755, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 września 2000 r. *o podatku od czynności cywilnoprawnych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 815, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. *o służbie zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 885),
- ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1541, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 805),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks cywilny* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1120, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 października 2002 r. *o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 984),
- ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. *o grach hazardowych* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 847, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 marca 2014 r. *o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1672),
- ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. *o sporcie* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1133),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 971, z późn. zm.),
- rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego* (Dz. U. poz. 2061),
- rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 29 kwietnia 2011 r. *w sprawie trybu postępowania związanego z nieodpłatnym informowaniem w programach jednostek publicznej radiofonii i telewizji prowadzonej przez organizacje pożytku publicznego nieodpłatnej działalności pożytku publicznego* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 283, z późn. zm.),
- rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego* (Dz. U. poz. 2054),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2020 r. *w sprawie określania innych terminów wykonania niektórych obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych* (Dz. U. poz. 622),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2020 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz*

w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz. U. poz. 1667),

- rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego (Dz.U. poz. 906).

2.1. Status organizacji pożytku publicznego

2.1.1. Uzyskiwanie statusu organizacji pożytku publicznego

Organizacją pożytku publicznego (także jako OPP) może być organizacja pozarządowa (w tym stowarzyszenie i fundacja), osoba prawna i jednostka organizacyjna działająca na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego. OPP mogą być również podmioty takie jak spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. Warto zaznaczyć, że organizacjami pożytku publicznego nie mogą być jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie socjalne, partie polityczne, związki zawodowe i organizacje pracodawców, samorządy zawodowe oraz fundacje utworzone przez partie polityczne.

Organizacje pozarządowe oraz pozostałe podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, spełniające wymagania określone ustawą, uzyskują status organizacji pożytku publicznego z chwilą wpisania tej informacji do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Status taki mogą uzyskiwać zarówno organizacje zarejestrowane w KRS, np. fundacje czy stowarzyszenia, jak również te, które nie podlegają obowiązkowemu wpisowi do KRS, lecz rejestrowane są w innych rejestrach, np. ewidencja starosty, w której są uczniowskie kluby sportowe.

Ww. podmioty, aby uzyskać status OPP, muszą spełniać łącznie następujące wymagania określone w art. 20 ustawy:

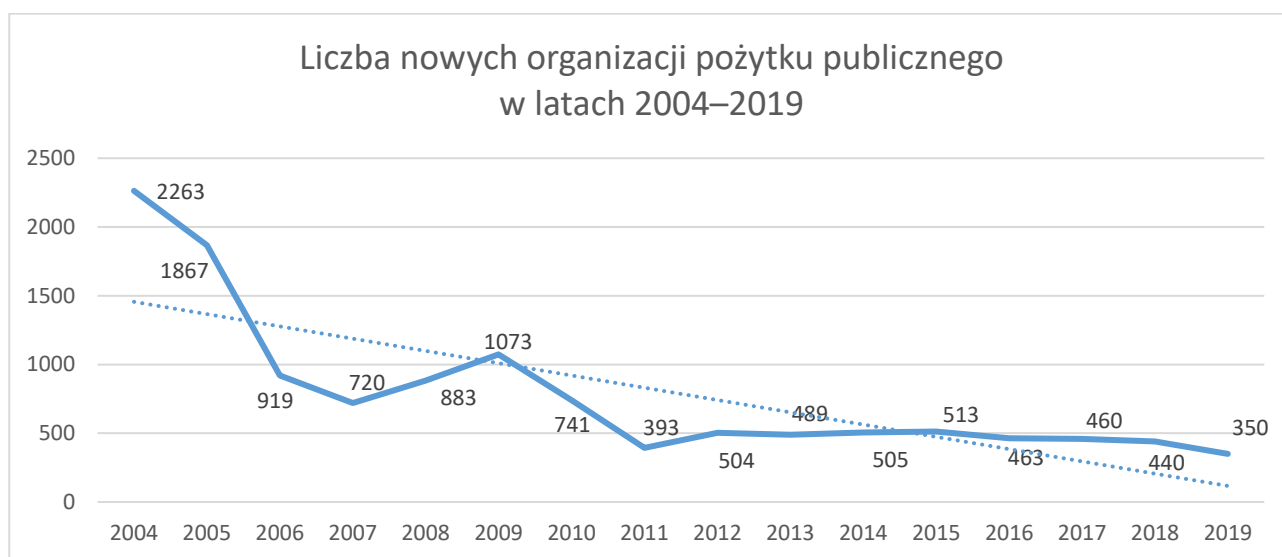
- prowadzić nieprzerwanie przez co najmniej 2 lata działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa,
- nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczać na działalność pożytku publicznego,
- posiadać statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru:
 - nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej;
 - nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
 - mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenia w wysokości nie wyższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni,

- posiadać statut lub inny akt wewnętrzny, w którym przewidziane są ograniczenia dotyczące wykorzystywania majątku organizacji oraz dokonywania zakupów od podmiotów związanych z członkami organizacji,
- prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego,
- członkowie organu zarządzającego, jak również organu kontroli lub nadzoru nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

W przypadku stowarzyszeń działalność pożytku publicznego nie może być prowadzona wyłącznie na rzecz członków stowarzyszenia.

Status organizacji pożytku publicznego organizacje mogły uzyskać po raz pierwszy w 2004 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku status organizacji pożytku publicznego posiadało 9 985 organizacji.

Dynamika przyznawania statusu organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2019 prezentowała się następująco:

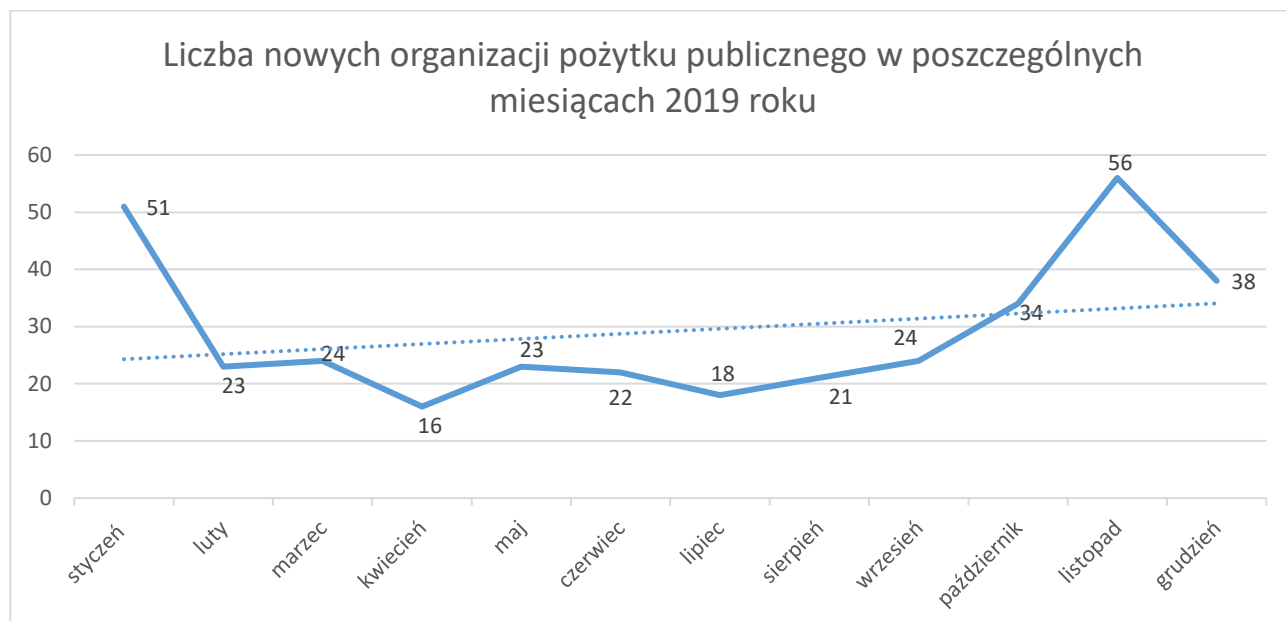
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 1. Liczba nowych organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2019

Po początkowym dużym przyroście w latach 2004–2009 liczby organizacji pożytku publicznego w ostatnich latach nastąpiła stabilizacja na poziomie 400–500 organizacji uzyskujących status OPP każdego roku. W ostatnich czterech latach nieznacznie zmniejsza się liczba organizacji, które otrzymują status organizacji pożytku publicznego. Z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami organizacji pozarządowych wynika, że możliwość otrzymania środków z 1% podatku nie jest już takim bodźcem dla organizacji pozarządowej, aby wystąpić do sądu rejestrowego z wnioskiem o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego. Środki te nie stanowią już głównego źródła finansowania działalności większych organizacji, natomiast dla mniejszych podmiotów ich wysokość często nie pokrywa kosztów zatrudnienia osoby do prowadzenia biura czy też zatrudnienia księgowego, który sporządziłby prawidłowo sprawozdanie finansowe i nadzorował wypełnienie obowiązków sprawozdawczych. Wydaje się, że część organizacji rezygnuje ze starań o ten status z uwagi na:

1. otrzymywanie środków 1% podatku przez większe organizacje, którym łatwiej jest dotrzeć z informacją do podatników, którzy mogliby przekazać organizacji te środki,
2. mniejsze zainteresowanie podatników działaniami organizacji takimi jak np. na rzecz pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą

(1 wskazanie organizacji w sprawozdaniu merytorycznym), udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (2 wskazania), weteranów (3 wskazania), upowszechnianie i ochrona praw konsumentów (10 wskazań organizacji), rewitalizacji (10 wskazań organizacji), promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą (15 wskazań).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 2. Liczba nowych organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Gdy przyjrzymy się bliżej liczbie nowych organizacji pożytku publicznego w 2019 roku w podziale na poszczególne miesiące, zauważymy, co prezentuje wykres 2, że w pierwszej połowie roku miesięcznie ok. 20–50 organizacji otrzymuje ten status, a następnie liczba ta osiąga swoje maksimum (56 organizacji) w listopadzie, czyli przed zamieszczeniem na stronie NIW-CRSO wykazu OPP uprawnionych do otrzymania 1% podatku w następnym roku. Prawdopodobnie duża liczba organizacji, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego w styczniu oznacza, że część wniosków organizacji o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego sądy nie rozpatrzyły do końca grudnia roku poprzedniego. Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2018 roku.

2.1.2. Utrata statusu organizacji pożytku publicznego

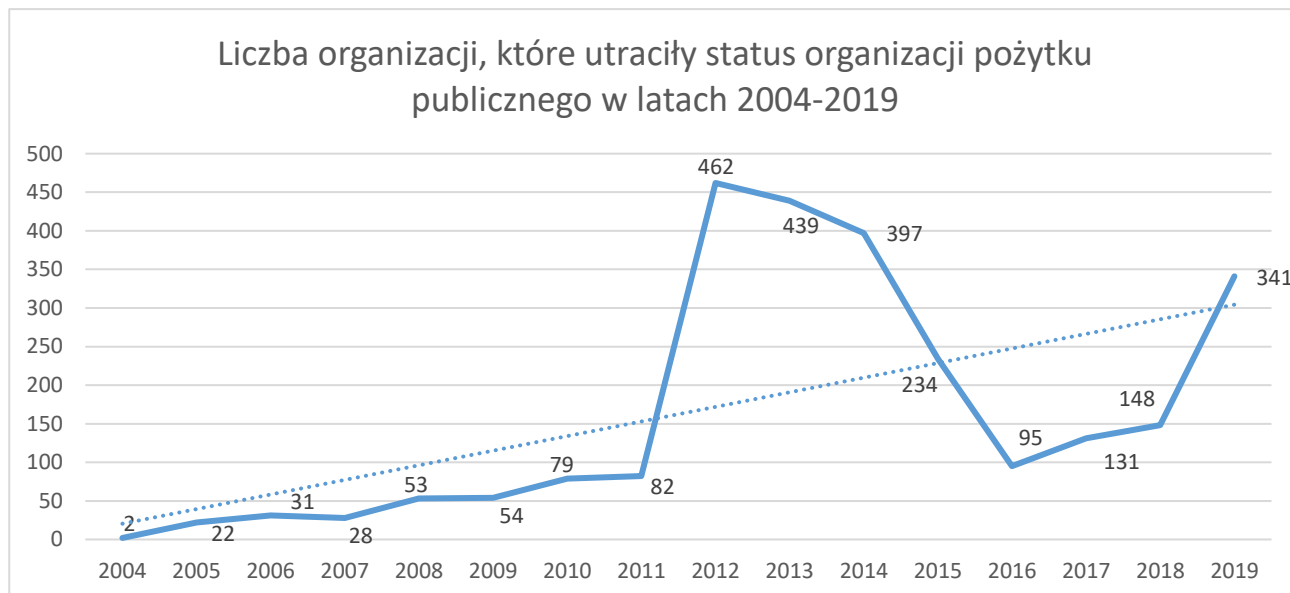
Organizacja pożytku publicznego traci status OPP z chwilą wykreślenia przez sąd rejestrowy z Krajowego Rejestru Sądowego informacji o spełnianiu wymagań określonych w art. 20 ustawy, stanowiących podstawę przyznania statusu organizacji pożytku publicznego. Organizacja pożytku publicznego, w stosunku do której właściwy sąd rejestrowy wydał postanowienie w sprawie wykreślenia statusu organizacji pożytku publicznego:

1. informuje Dyrektora NIW-CRSO o wysokości niewydatkowanych na dzień wydania tego postanowienia środków finansowych pochodzących z 1% podatku, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia,
2. przekazuje niewydatkowane na dzień wydania ww. postanowienia środki finansowe pochodzących z 1% podatku na rzecz Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

Jeśli organizacja nie wywiąże się z powyższych obowiązków, Dyrektor NIW-CRSO wzywa organizację pożytku publicznego do zwrotu niewydatkowanych środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych lub przedstawienia niezbędnych wyjaśnień. Natomiast jeśli organizacja pożytku publicznego nie zastosuje się do wezwania w terminie 14 dni od

dnia jego otrzymania Dyrektor NIW-CRSO wydaje decyzję określającą kwotę niewydatkowanych środków finansowych pochodzących z 1% podatku i określa termin, od którego nalicza się odsetki.

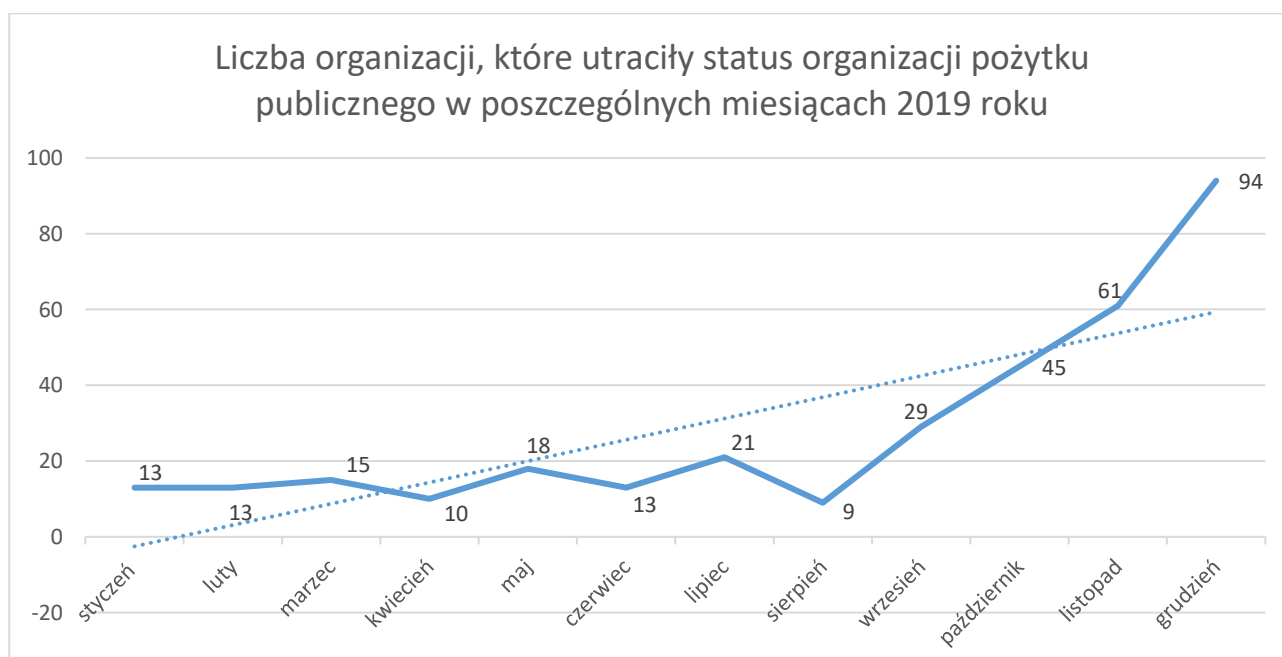
Z danych pochodzących z Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w ciągu lat 2004–2019 najwięcej organizacji straciło status organizacji pożytku publicznego w 2012 roku – 462, a najmniej w 2004 roku, co obrazuje wykres 3. Od 2016 roku liczba takich organizacji systematycznie znowu zaczęła wzrastać, osiągając w 2019 roku poziom 341 organizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 3. Liczba organizacji, które utraciły status organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2019

W 2019 roku najwięcej organizacji utraciło status OPP w ostatnim kwartale (październik – 45, listopad – 61 i grudzień – 94), a najmniej – w kwietniu (10) i sierpniu (9). Rozkład dotyczący utraty statusu organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach przedstawia wykres 4.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 4. Liczba organizacji, które utraciły status organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach 2019 roku

Wzrost liczby organizacji, które utraciły status OPP w 2019 roku, prawdopodobnie jest związany z większą liczbą wniosków, które Dyrektor NIW-CRSO skierował do sądów, dotyczących pozbawienia organizacji statusu organizacji pożytku publicznego, w szczególności ze względu na brak zamieszczonych sprawozdań w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego. Poza tym z uwagi na to, że sądy nie zawsze wykreślają od razu status OPP organizacjom postawionym w stan likwidacji albo upadłości, Dyrektor NIW-CRSO systematycznie występuje do sądów z prośbą o usunięcie tej niekonsekwencji, która stoi w sprzeczności z przepisami ustawy.

2.2. *Charakterystyka organizacji pożytku publicznego na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości oraz sprawozdań merytorycznych z działalności za 2019 rok*

2.2.1. Liczba organizacji pożytku publicznego a zamieszczone sprawozdania

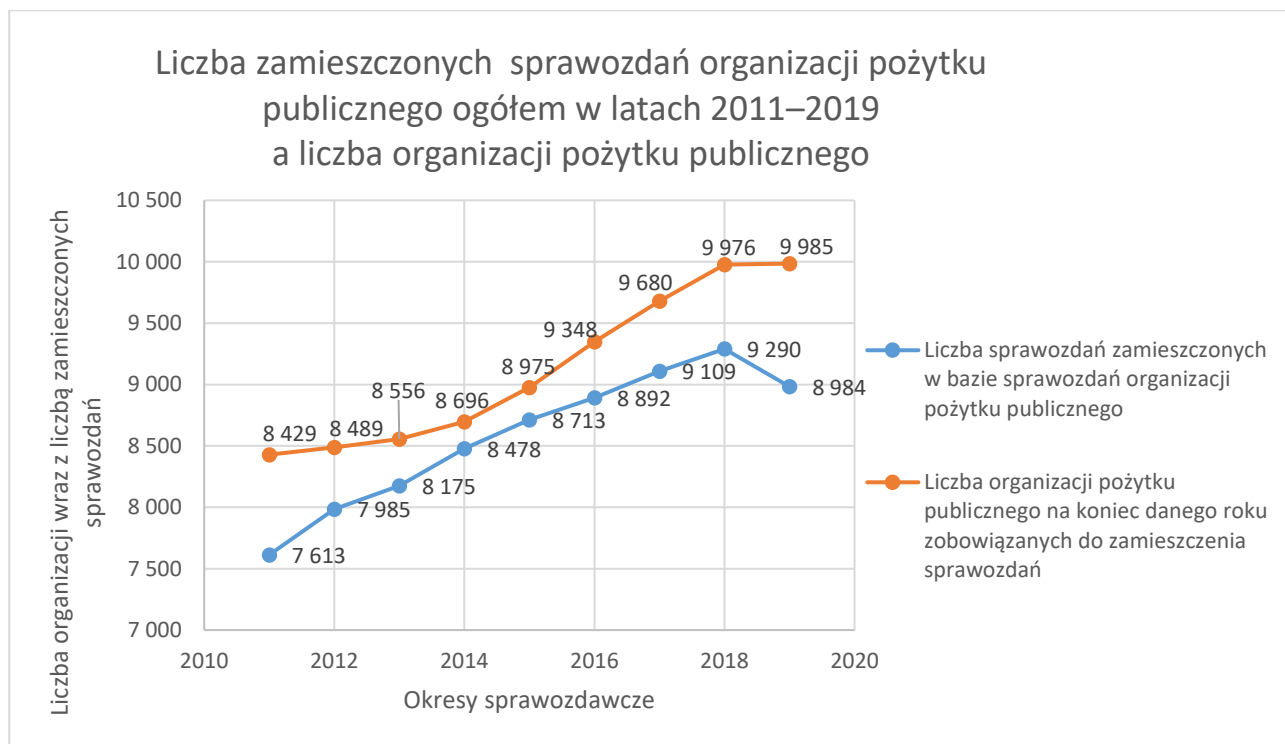
Według danych Ministerstwa Sprawiedliwości na koniec grudnia 2019 roku status organizacji pożytku publicznego posiadało 9 985 organizacji, przy czym obowiązek sprawozdawczy wypełniło 8 984, co stanowi 89,97% organizacji zobowiązanych do zamieszczenia sprawozdań za 2019 rok (stan na 3 grudnia 2020 roku).

Poniższe zestawienie oraz wykres uwzględniają liczbę zamieszczonych sprawozdań w bazie sprawozdań OPP oraz liczbę organizacji pożytku publicznego, które posiadały status OPP na dzień 31 grudnia danego roku i były zobowiązane do zamieszczenia sprawozdań. Wykazana obecnie mniejsza liczba zamieszczonych sprawozdań za 2019 rok wynika z tego, że część organizacji wypełnia obowiązek sprawozdawczy po terminie, więc liczebność tych sprawozdań zapewne wzrośnie, jak to zdarzało się w poprzednich latach. Poza tym do zamieszczenia sprawozdań zobowiązane są również organizacje, które mają otwartą likwidację lub ogłoszona jest ich upadłość. Sądy rejestrowe, na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy, powinny z urzędu w takich sytuacjach pozbawiać te organizacje statusu organizacji pożytku publicznego, jednakże praktyka wskazuje, że przepis ten nie zawsze jest stosowany.

Rok	Liczba sprawozdań zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego	Liczba organizacji pożytku publicznego na koniec danego roku zobowiązanych do zamieszczenia sprawozdań	% zamieszczonych sprawozdań
2011	7 613	8 429	90,32
2012	7 985	8 489	94,06
2013	8 175	8 556	95,55
2014	8 478	8 696	97,49
2015	8 713	8 975	97,08
2016	8 894	9 348	95,14
2017	9 112	9 680	94,13
2018	9 292	9 976	93,14
2019	8 984	9 985	89,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za 2019 za rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 1. Liczba zamieszczonych sprawozdań za lata 2011–2019 w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za 2019 za rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 5. Liczba zamieszczonych sprawozdań za lata 2011–2019 w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego

W tym miejscu warto podkreślić, że niektóre organizacje wiążą status organizacji pożytku publicznego tylko z możliwością otrzymywania 1% podatku. Gdy organizacja nie jest uprawniona do otrzymania 1% podatku, często sądzi, że nie dotyczy jej obowiązek sprawozdawczy. Nieznaczne zmniejszenie liczby zamieszczonych sprawozdań za 2019 rok może być związane z trwającą w 2020 roku epidemią SARS-CoV-2. Minister Finansów na początku drugiego kwartału br. wydał rozporządzenie wydłużające termin sporządzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego o trzy miesiące¹. Następnie w związku z przedłużającym się stanem pandemii wydał kolejne rozporządzenie², zmieniające poprzednie rozporządzenie, które umożliwia w określonych sytuacjach zatwierdzenie sprawozdań finansowych w ciągu sześciu tygodni od dnia ustania jednej z dwóch przesłanek, o których stanowi rozporządzenie (liczba członków organu zatwierdzającego przewyższa ograniczenia w zakresie zgromadzeń, spotkań i zebrań, brak możliwości podejmowania uchwał przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość). Natomiast Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego przedłużył o trzy miesiące, tj. do 15 października 2020 roku, termin zamieszczenia sprawozdań w bazie sprawozdań OPP dla organizacji, których rok obrotowy jest zgodny z kalendarzowym³.

¹ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2020 r. w sprawie określania innych terminów wykonania niektórych obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych (Dz. U. poz. 622)

² rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz. U. poz. 1667)

³ rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego (Dz. U. poz. 906)

2.2.2. Forma prawna organizacji pożytku publicznego

Formy prawne organizacji pożytku publicznego są ograniczone ustawowo do organizacji pozarządowych, tj. stowarzyszeń i fundacji, oraz podmiotów określonych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy, czyli osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Poniżej przedstawiamy zestawienie form prawnych organizacji pożytku publicznego wg stanu na 31 grudnia 2019 roku wraz z wykresem 6, z którego jednoznacznie wynika, że dominującą formą prawną wśród organizacji pożytku publicznego w 2019 roku były stowarzyszenia i fundacje, które łącznie stanowiły 86,88% wszystkich podmiotów (8 675 organizacji), w tym 59,32% stowarzyszenia (5 923 organizacje) i 27,56% fundacje (2 752 organizacje).

Forma prawna	Liczba organizacji
STOWARZYSZENIE	5 923
FUNDACJA	2 752
STOWARZYSZENIE KULTURY FIZYCZNEJ	639
INNA OSOBA PRAWNA BĘDĄCA ORGANIZACJĄ POŻYTKU PUBLICZNEGO	394
ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ	60
KOŚCIELNA OSOBA PRAWNA BĘDĄCA ORGANIZACJĄ POŻYTKU PUBLICZNEGO	55
NIEPOSIADAJĄCA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ INSTYTUCJA KOŚCIELNA BĘDĄCA ORGANIZACJĄ POŻYTKU PUBLICZNEGO	47
ZWIĄZEK SPORTOWY	33
NIEPOSIADAJĄCA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	23
STOWARZYSZENIE KULTURY FIZYCZNEJ O ZASIĘGU OGÓLNOKRAJOWYM	18
SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	16
JEDNOSTKA TERENOWA STOWARZYSZENIA POSIADAJĄCA OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ	12
IZBA GOSPODARCZA	3
POLSKI ZWIĄZEK SPORTOWY	3
INNA ORGANIZACJA SPOŁECZNA LUB ZAWODOWA	2
CECH RZEMIEŚLNICZY	1
INNA ORGANIZACJA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	1
SPÓŁDZIELNIA	1
SPÓŁKA AKCYJNA	1
ZWIĄZKI ROLNIKÓW, KÓŁEK I ORGANIZACJI ROLNICZYCH	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

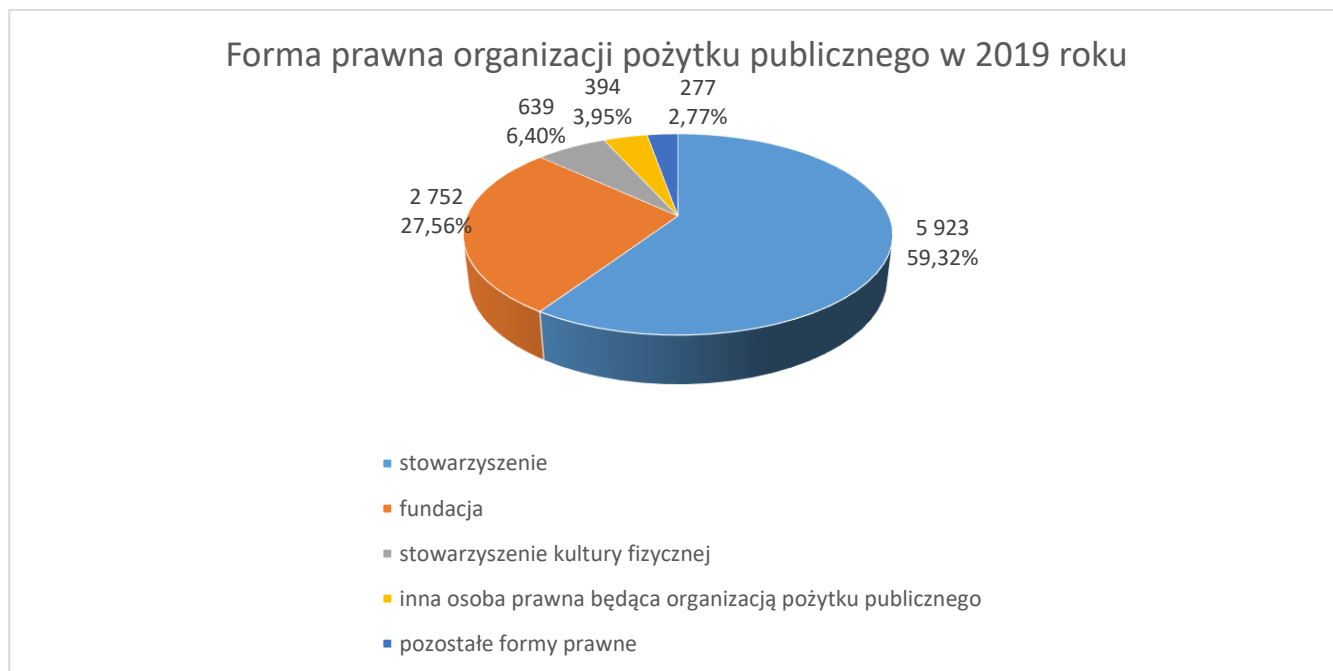
Tabela 2. Formy prawne organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Niewielki odsetek organizacji miał formę prawną stowarzyszenia kultury fizycznej 6,40% i innej osoby prawnej będącej organizacją pożytku publicznego 3,95%. Pozostałe formy prawne, które prezentujemy na wspomnianym wykresie, dotyczą 277 organizacji, czyli 2,77%, posiadających inne formy prawne niż te wymienione powyżej.

Forma prawna	Liczba organizacji pożytku publicznego
Stowarzyszenie	5 923
Fundacja	2 752
Stowarzyszenie kultury fizycznej	639
Inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego	394
Pozostałe formy prawne	277

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

Tabela 3. Dominujące formy prawne organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wykres 6. Liczba organizacji pożytku publicznego w 2019 roku w podziale na formę prawną

2.2.3. Podział terytorialny organizacji pożytku publicznego wg województw, liczby organizacji oraz ich procentowego udziału w liczbie ogółem

Z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że na koniec 2019 roku 9 985 podmiotów posiadało status organizacji pożytku publicznego. Najwięcej organizacji pożytku publicznego, bo 1 552, czyli 15,54% ogółu, miało swoją siedzibę w województwie mazowieckim. Blisko połowa wszystkich organizacji, tj. 45,35%, mieściła się w jednym z czterech województw – mazowieckim, śląskim, dolnośląskim lub małopolskim.

Województwo	Liczba organizacji
MAZOWIECKIE	1 552
ŚLĄSKIE	1 157
DOLNOŚLĄSKIE	989
MAŁOPOLSKIE	831
POMORSKIE	760
WIELKOPOLSKIE	740
PODKARPACKIE	650
ŁÓDZKIE	502
LUBELSKIE	495
KUJAWSKO-POMORSKIE	399
OPOLSKIE	362
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	352
ZACHODNIOPOMORSKIE	346
LUBUSKIE	316
PODLASKIE	298
ŚWIĘTOKRZYSKIE	236

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

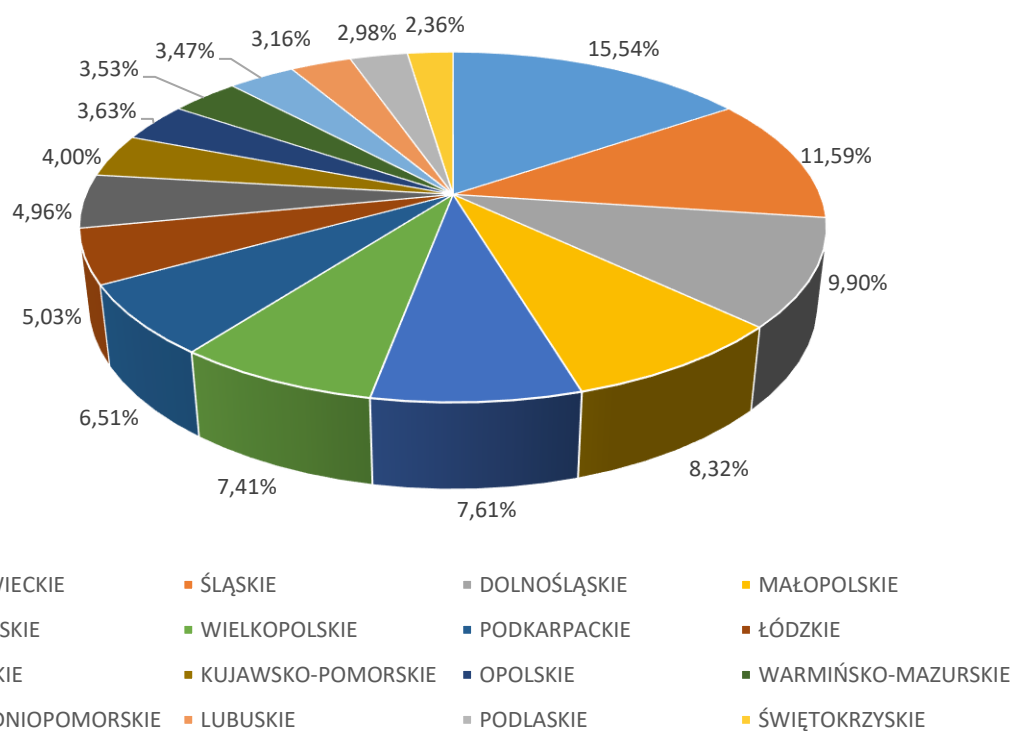
Tabela 4. Liczba organizacji w 2019 roku w podziale terytorialnym

Województwo	Udział liczby organizacji w poszczególnych województwach w ich liczbie ogółem
MAZOWIECKIE	15,54%
ŚLĄSKIE	11,59%
DOLNOŚLĄSKIE	9,90%
MAŁOPOLSKIE	8,32%
POMORSKIE	7,61%
WIELKOPOLSKIE	7,41%
PODKARPACKIE	6,51%
ŁÓDZKIE	5,03%
LUBELSKIE	4,96%
KUJAWSKO-POMORSKIE	4,00%
OPOLSKIE	3,63%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	3,53%
ZACHODNIOPOMORSKIE	3,47%
LUBUSKIE	3,16%
PODLASKIE	2,98%
ŚWIĘTOKRZYSKIE	2,36%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

Tabela 5. Liczba organizacji w 2019 roku w podziale terytorialnym (ujęcie procentowe)

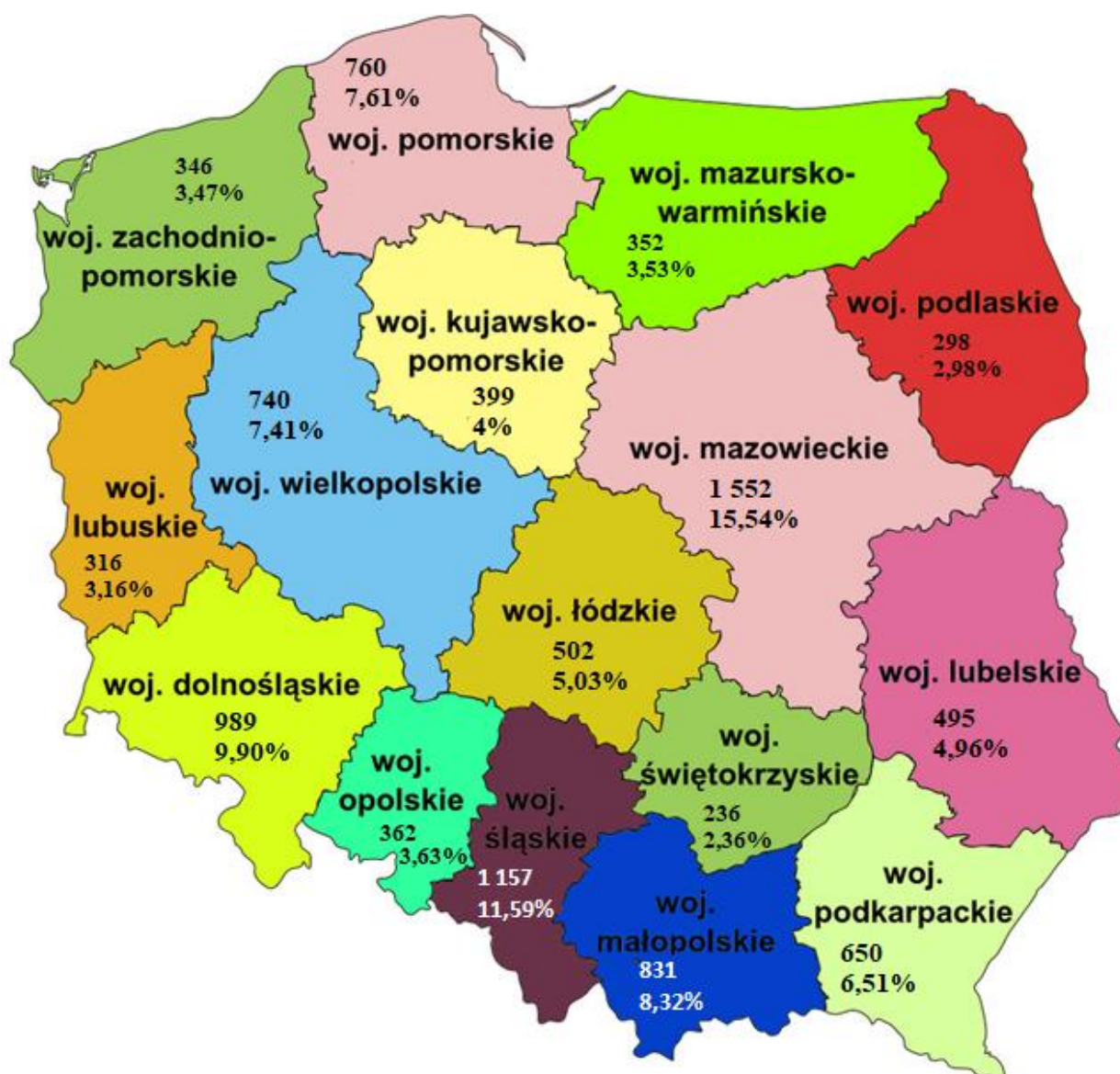
Udział liczby organizacji w poszczególnych województwach w ich liczbie ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wykres 7. Udział liczby organizacji w poszczególnych województwach w ich liczbie ogółem

Z powyższych danych wynika, że najmniej organizacji pożytku publicznego miało siedzibę w województwach: zachodniopomorskim (3,47%), lubuskim (3,16%), podlaskim (2,98%) i świętokrzyskim (2,36%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wykres 8. Liczba organizacji pożytku publicznego wg stanu na 31 grudnia 2019 roku w podziale terytorialnym

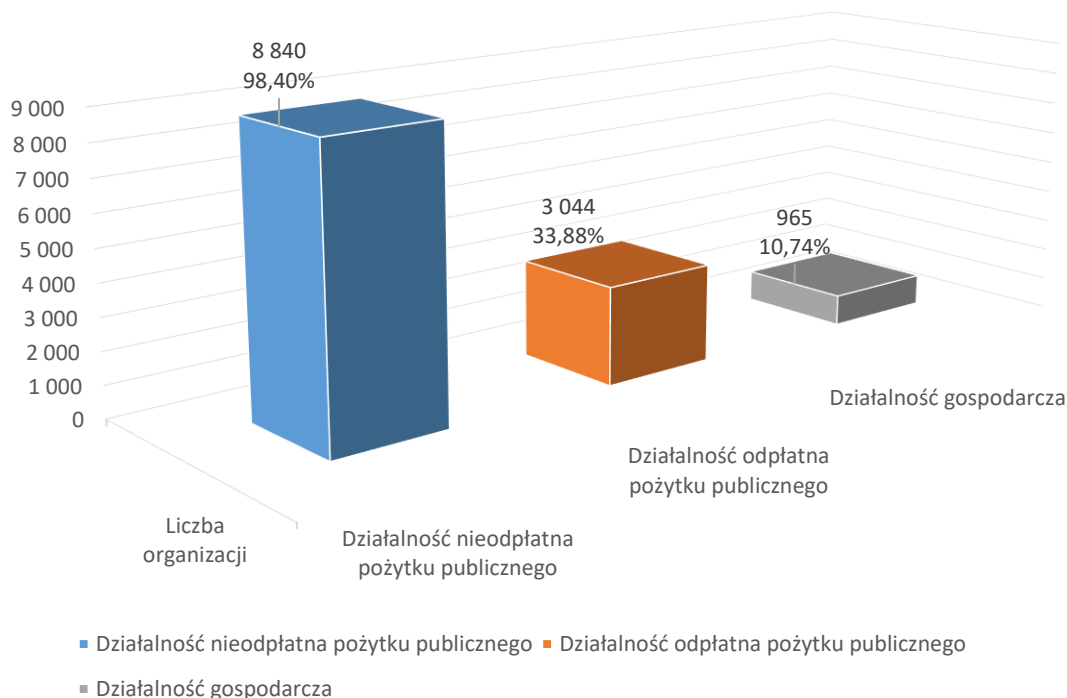
2.2.4. Sfery działalności pożytku publicznego

Organizacje pożytku publicznego zgodnie ze wzorem sprawozdania merytorycznego mają możliwość wskazania trzech głównych sfer pożytku publicznego, w ramach których prowadzą działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego.

Jak wynika ze sprawozdań zamieszczonych w bazie sprawozdań na dzień 3 grudnia 2020 roku, 8 840 organizacji wskazało, że prowadziło nieodpłatną działalność pożytku publicznego (czyli 98,40% organizacji, które zamieściły sprawozdania), a z kolei 3 044 organizacje – odpłatną pożytku publicznego (33,88%). Przy czym organizacja może prowadzić zarówno działalność pożytku publicznego nieodpłatną, jak i odpłatną.

965 organizacje podały, że prowadziły w 2019 roku działalność gospodarczą, co stanowi 10,74% organizacji, które zamieściły sprawozdania w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego.

**Wskazania organizacji pożytku publicznego dotyczące
działalności prowadzonej w 2019 roku
(liczba wskazań wraz z % udziałem w liczbie zamieszczonych
sprawozdań)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok zamieszczonych na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 9. Wskazania dotyczące prowadzonej działalności w 2019 roku

Tylko 448 organizacji pożytku publicznego (4,99%) podało w sprawozdaniach za 2019 rok, że prowadziło jednocześnie działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego oraz działalność gospodarczą. Z kolei 5 442 organizacje prowadziło wyłącznie działalność nieodpłatną pożytku publicznego, co stanowi 60,57% organizacji, które zamieściły sprawozdania za 2019 rok. Jedynie 125 organizacji (1,39%) wskazało, że prowadziło wyłącznie działalność odpłatną pożytku publicznego. Co czwarta organizacja (2 452 organizacje, co stanowi 27,29%) prowadziła wyłącznie działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego bez działalności gospodarczej. 498 organizacji (5,54%) prowadziło wyłącznie działalność nieodpłatną pożytku publicznego i działalność gospodarczą. Co ciekawe, 19 organizacji wskazało, że prowadziło tylko działalność odpłatną pożytku publicznego i działalność gospodarczą (0,21%).

Z uwagi na obowiązek prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego wprowadziliśmy w formularzu sprawozdania merytorycznego konieczność wykazania prowadzenia nieodpłatnej pożytku publicznego lub odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dlatego też nie może wystąpić sytuacja, w której organizacja pożytku publicznego prowadzi wyłącznie działalność gospodarczą.

Rodzaj prowadzonej działalności	Liczba organizacji
Działalność nieodpłatna pożytku publicznego	8 840
Działalność odpłatna pożytku publicznego	3 044
Działalność gospodarcza	965
Jednocześnie działalność nieodpłatna, odpłatna i gospodarcza	448
Tylko nieodpłatna działalność pożytku publicznego	5 442
Tylko odpłatna działalność pożytku publicznego	125
Tylko działalność nieodpłatna i odpłatna pożytku publicznego	2 452
Tylko działalność nieodpłatna pożytku publicznego i gospodarcza	498
Tylko działalność odpłatna pożytku publicznego i gospodarcza	19

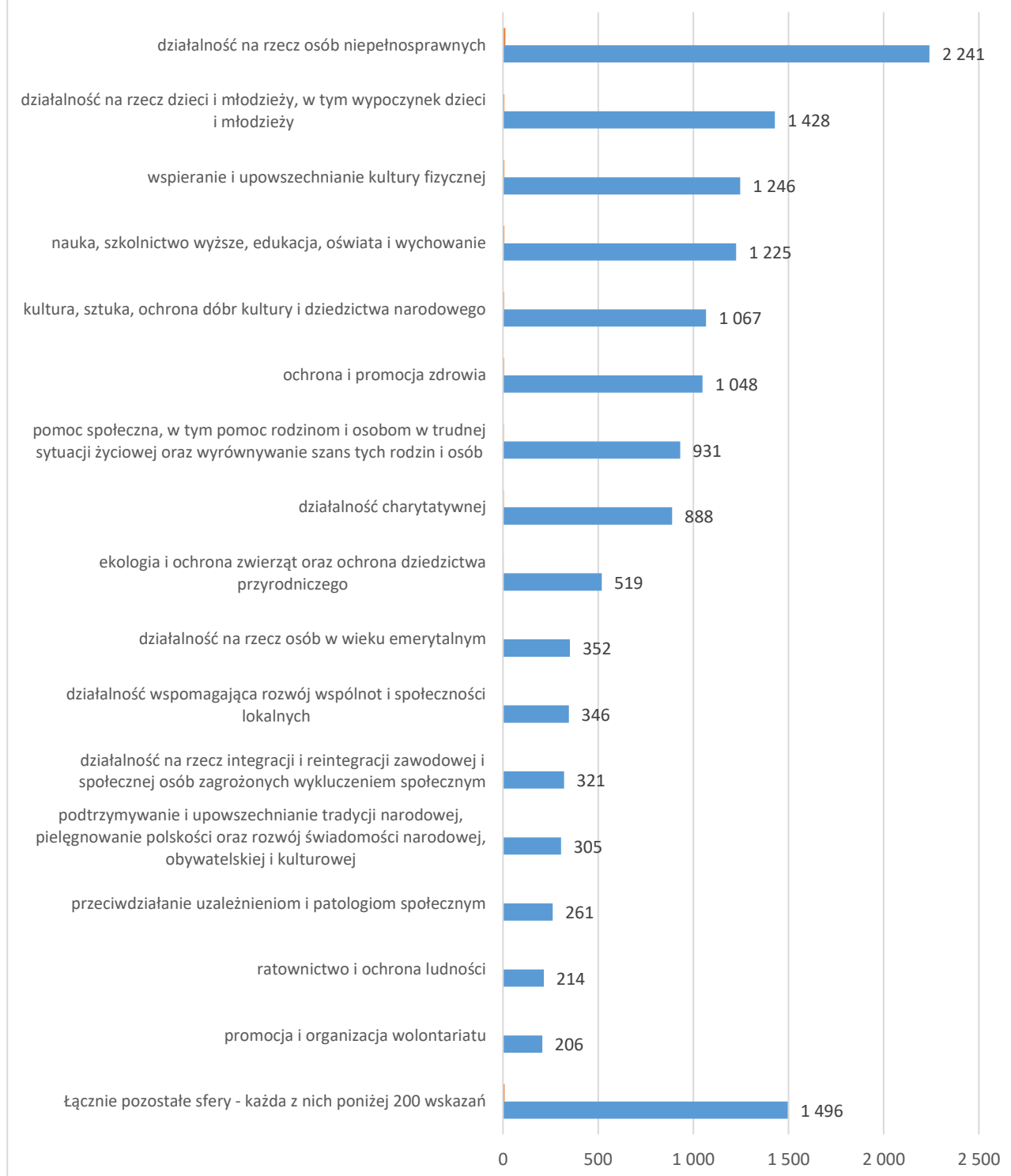
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 6. Liczba organizacji w podziale na prowadzoną działalność w 2019 roku

W sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok organizacje najczęściej wskazały, że prowadziły nieodpłatną działalność pożytku publicznego w sferach:

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 2 241 wskazań, co stanowi 12,32% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 428 wskazań, czyli 7,85% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 1 246 wskazań, czyli 6,85% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania – 1 225 wskazań, co stanowi 6,73% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 1 067 wskazań, co stanowi 5,87% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* – 1 048 wskazań, co stanowi 5,76% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego.

Liczba wskazań prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w danej sferze w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 10. Wskazania dotyczące prowadzonej nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w 2019 roku

Odpłatną działalność pożytku publicznego organizacje pożytku publicznego prowadziły głównie w sferach:

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 639 wskazań, co stanowi 0,35% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania – 558 wskazań, czyli 0,31% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 452 wskazania, czyli 0,25% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 440 wskazań, co stanowi 0,24% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 353 wskazania, co stanowi 0,19% wszystkich wskazań zarówno w ramach działalności nieodpłatnej, jak i odpłatnej pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 11. Wskazania dotyczące prowadzonej odpłatnej działalności pożytku publicznego w 2019 roku

2.2.5. Przychody organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok

Jak wynika z danych zawartych w sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok, łączna kwota przychodów ogółem organizacji wyniosła **10 050 395 323,89 zł**, czyli o 615 586 150,95 zł więcej niż w 2018 roku.

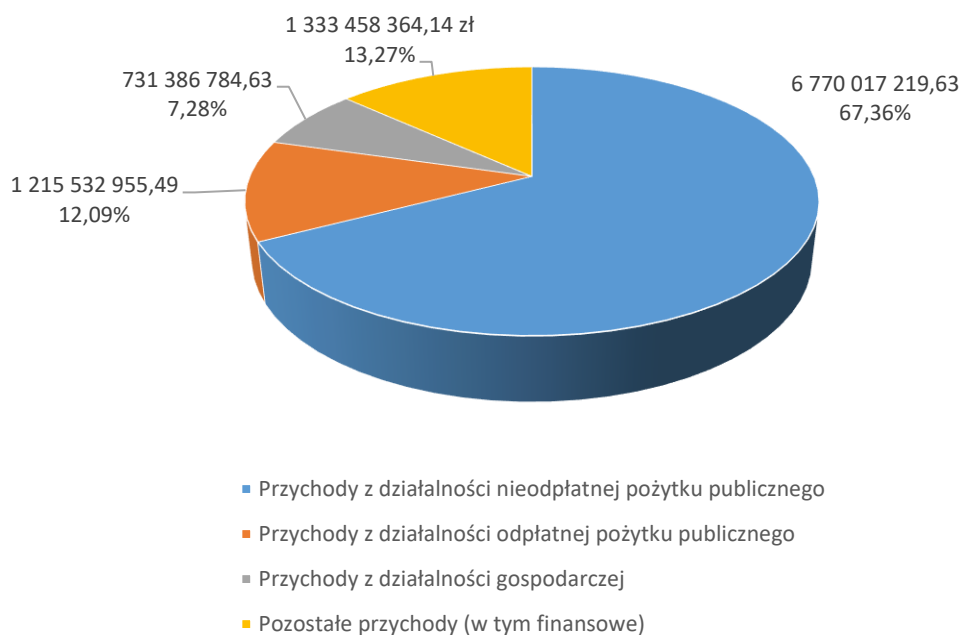
Przychody z 1% podatku w 2019 roku wyniosły **859 257 415,06 zł** i stanowiły 8,55% łącznej kwoty przychodów ogółem organizacji pożytku publicznego. Największa kwota uzyskana z 1% podatku przez organizację wyniosła **186 301 025,07 zł**. Natomiast aż 1 059 uprawnionych organizacji nie uzyskało z tego źródła żadnych środków.

Przychód z 1% podatku przedstawiony w sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok jest niższy o 15 135 548,17 zł od sumy środków przekazanych organizacjom pożytku publicznego podanej w *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2019 roku (z rozliczenia za 2018 rok)*. Z dodatkowej analizy wynika, że część organizacji, które posiadają oddziały terenowe nie uwzględnia w sprawozdaniu merytorycznym środków z 1% podatku przekazanych jednostkom podległym na podstawie celu szczegółowego. Powstała różnica może również wynikać z popełnionych przez organizacje błędów w trakcie wypełniania sprawozdań merytorycznych z działalności. Poza tym ww. informacja została przygotowana przez Ministerstwo Finansów na dzień 16 września 2019 roku, podczas gdy sprawozdania organizacji pożytku publicznego obejmują cały rok kalendarzowy. W związku z powyższym porównywanie danych z Ministerstwa Finansów z danymi wynikającymi ze sprawozdań merytorycznych może sprawiać problem podczas ich analizy.

Na przychody ogółem organizacji pożytku publicznego składają się:

- przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego – **6 770 017 219,63 zł**, które były wyższe o 569 090 361,63 zł niż w 2018 roku,
- przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego – **1 215 532 955,49 zł**, wyższe o 87 827 882,77 zł niż w 2018 roku,
- przychody z działalności gospodarczej – **731 386 784,63 zł**, wyższe o 21 411 074,78 zł niż w 2018 roku,
- pozostałe przychody (w tym przychody finansowe) – **1 333 458 364,14 zł**, zmniejszyły się w stosunku do 2018 roku o 62 743 168,23 zł.

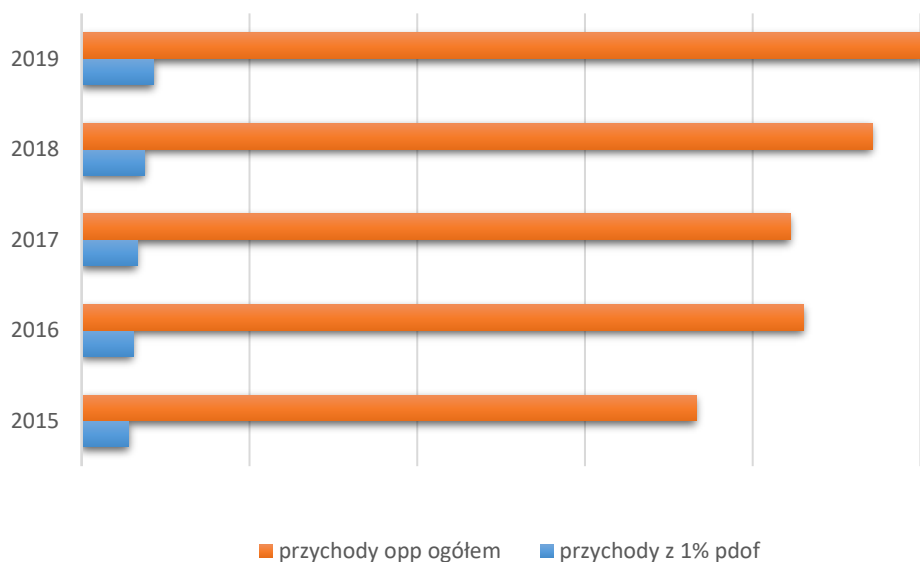
Struktura przychodów organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 12. Struktura przychodów organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

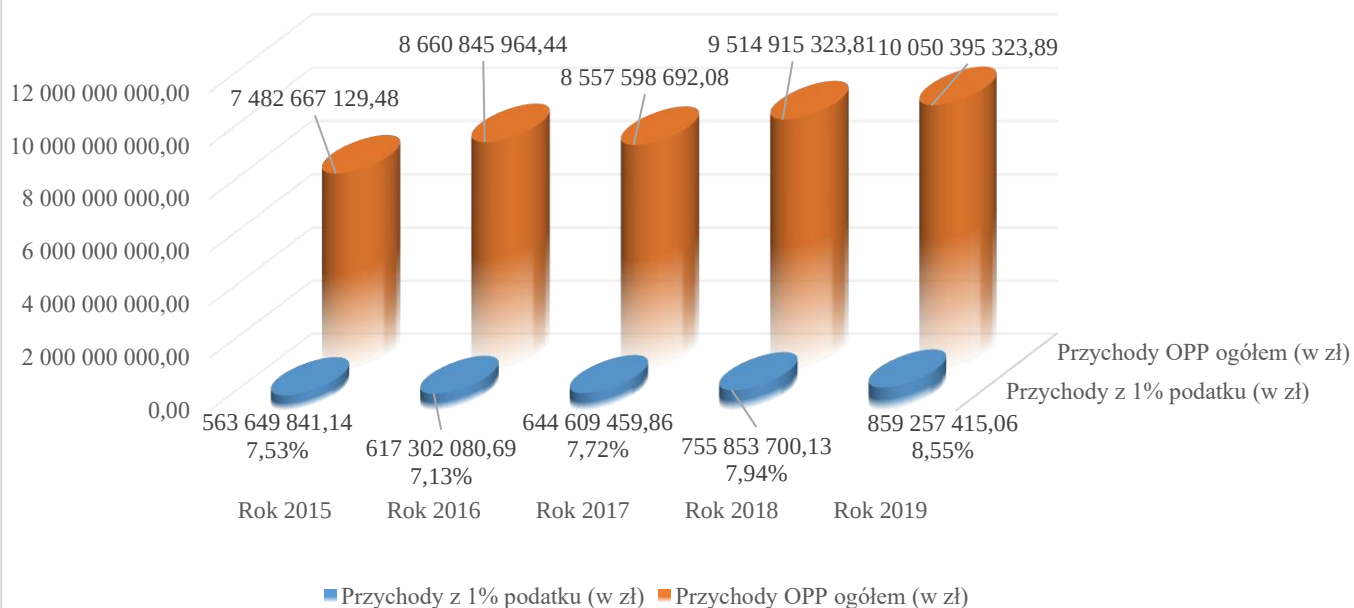
Udział przychodów z 1% podatku w przychodach ogółem w latach 2015–2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 13. Udział 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w przychodach ogółem organizacji pożytku publicznego w latach 2015–2019

UDZIAŁ PRZYCHODÓW Z 1% PODATKU W PRZYCHODACH OGÓŁEM W LATACH 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 14. Udział 1% podatku w przychodach ogółem organizacji pożytku publicznego w latach 2015–2019

Rok	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Przychody z 1% podatku (w zł)	563 649 841,14	617 302 080,69	644 609 459,86	755 853 700,13	859 257 415,06
Przychody OPP ogółem (w zł)	7 482 667 129,48	8 660 845 964,44	8 557 598 692,08	9 514 915 323,81	10 050 395 323,89
Odsetek przychodów z 1% w przychodach OPP ogółem	7,53%	7,13%	7,53%	7,94%	8,55%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 7. Liczba organizacji w podziale na prowadzoną działalność w 2019 roku

Średnia przychodów z 1% podatku wyniosła 95 664,37 zł, co stanowi 0,05% przychodów z 1% podatku organizacji, która uzyskała najwyższą wykazaną wartość przychodów z 1% podatku w 2019 roku (186 301 025,07 zł). Jednak już mediana przychodów z 1% podatku w 2019 roku wyniosła 4 824,50 zł i stanowi 0,00259% przychodów z 1% podatku organizacji, która wykazała najwyższą wartość przychodów z 1% podatku.

Z danych podanych w sprawozdaniach za lata 2015–2019 wynika, że zarówno kwoty uzyskiwane przez OPP z 1% podatku, jak i udział środków z tego źródła w łącznej kwocie przychodów systematycznie rosną. W stosunku do poprzedniego roku przychody OPP z 1% podatku w 2019 wzrosły o 103 403 714,93 zł, a udział tych środków o 0,61 punktu procentowego.

Średnia przychodów organizacji pożytku publicznego wyniosła 1 118 699,39 zł, a mediana 120 526,90 zł (czyli ponad 9 razy mniej). W przypadku przychodów pochodzących z 1% podatku średnia wyniosła 95 664,37 zł, a mediana zaledwie 4 826,10 zł (prawie 20 razy mniej). Te dane

wskazują na bardzo duże rozwarstwienie OPP pod względem łącznych przychodów, a szczególnie przychodów podchodzących z 1% podatku. Średnia jest statystyką wrażliwą na wartości skrajne, więc fakt, że jest nieomalże 20 razy większa od mediany wskazuje na to, że na jej wartość wpłynęły bardzo wysokie, wielomilionowe przychody z 1% podatku uzyskane przez relatywnie niewielką grupę organizacji.

Dodatkowo z przedstawionych poniżej danych wynika, że działalność zarówno odpłatna, jak i gospodarcza w przypadku wykazanych przychodów faktycznie stanowi działalność dodatkową w stosunku do działalności nieodpłatnej pożytku publicznego.

2019 rok	Przychody ogółem	Przychody z działalności nieodpłatnej	Przychody z działalności odpłatnej	Przychody z działalności gospodarczej	Pozostałe przychody w tym przychody finansowe
suma	10 050 395 323,89	6 770 017 219,63	1 215 532 955,49	731 386 784,63	1 333 458 364,14
średnia	1 118 699,39	753 563,80	135 299,75	81 409,93	96 837,93
mediana	120 526,90	56 501,94	0,00	0,00	2,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 8. Suma, średnia i mediana głównych przychodów działalności organizacji pożytku publicznego w 2019 roku w zł

2.2.6. Koszty organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok

Organizacje pożytku publicznego poniosły w 2019 roku koszty łącznie w wysokości **9 408 203 329,69 zł** i w stosunku do poniesionych kosztów ogółem z poprzedniego roku były one wyższe o 537 381 951,94 zł. Natomiast suma kosztów poniesionych w ramach 1% podatku i wykazanych w sprawozdaniach merytorycznych „pełnych” (sporządzonych przez organizacje, których łączne przychody w 2019 roku wyniosły ponad 100 000 zł) stanowiła **680 711 510,88 zł** i w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się o **121 177 220,75 zł**.

Na koszty ogółem zawarte w sprawozdaniach merytorycznych składają się następujące pozycje:

- koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego w łącznej wysokości **6 180 656 500,44 zł**, które były wyższe o 506 663 582,20 zł niż w 2018 roku,
- koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego w łącznej wysokości **1 261 458 287,99 zł**, które były wyższe o 53 642 388,26 zł niż w 2018 roku,
- koszty działalności gospodarczej w łącznej wysokości **542 806 795,38 zł** były wyższe o 8 882 863,27 zł niż w 2018 roku,
- koszty administracyjne w łącznej wysokości **504 705 651,85 zł**, zwiększyły się o 13 420 022,99 zł w stosunku do 2018 roku,
- koszty pozostałe (w tym finansowe) w łącznej wysokości **918 576 094,03 zł**, zmniejszyły się w stosunku do 2018 roku o 45 226 904,78 zł.

2019 rok	Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem	Koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	Koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego	Koszty działalności gospodarczej	Koszty administracyjne	Pozostałe koszty (w tym koszty finansowe)
suma	9 408 203 329,69	6 180 656 500,44	1 261 458 287,99	542 806 795,38	504 705 651,85	918 576 094,03
średnia	1 047 217,49	687 962,66	140 411,65	60 419,28	56 178,28	102 245,78
mediana	111 797,33	50 738,82	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 9. Suma, średnia i mediana głównych kosztów działalności organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 15. Struktura kosztów organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Z danych wykazanych w sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok wynika, że organizacje pożytku publicznego poniosły średnio koszty w wysokości 1 047 217,65 zł, jednak mediana kosztów ogółem wyniosła 111 797,33 zł.

Dodatkowo według danych zawartych w sprawozdaniach merytorycznych organizacji, które uzyskały w 2019 roku przychody powyżej 100 000 zł (sprawozdania merytoryczne „pełne” sporządzone przez 4 790 organizacji), organizacje te poniosły koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku 2019 roku w wysokości 30 275 108,39 zł, co stanowi 0,32% kosztów ogółem, przy czym 19 669 254,50 zł to środki z 1% podatku. Z informacji zawartych w sprawozdaniach merytorycznych za 2019 wynika, że prawie 2/3 kosztów poniesionych na kampanię informacyjną lub reklamową związaną z pozyskiwaniem 1% podatku została sfinansowana z tych środków. Jednocześnie zwiększyła się kwota kosztów poniesionych na rzecz ww. kampanii o 2 276 378,75 zł. Z powyższego wynika, że zwiększa się konkurencja pomiędzy organizacjami pożytku publicznego o podatników, którzy decydują się wskazać jedną z nich w zeznaniach podatkowych.

Na koszty ogółem poniesione ze środków z 1% podatku, czyli **680 711 510,88 zł**, składają się następujące pozycje:

- koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1% podatku w łącznej wysokości **633 360 522,79 zł**,
- koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1% podatku w łącznej wysokości **26 536 188,25 zł**,
- koszty administracyjne poniesione z 1% podatku w łącznej kwocie **12 184 473,41 zł**,
- pozostałe koszty (w tym koszty finansowe) poniesione z 1% podatku w łącznej wysokości **8 630 326,43 zł**.

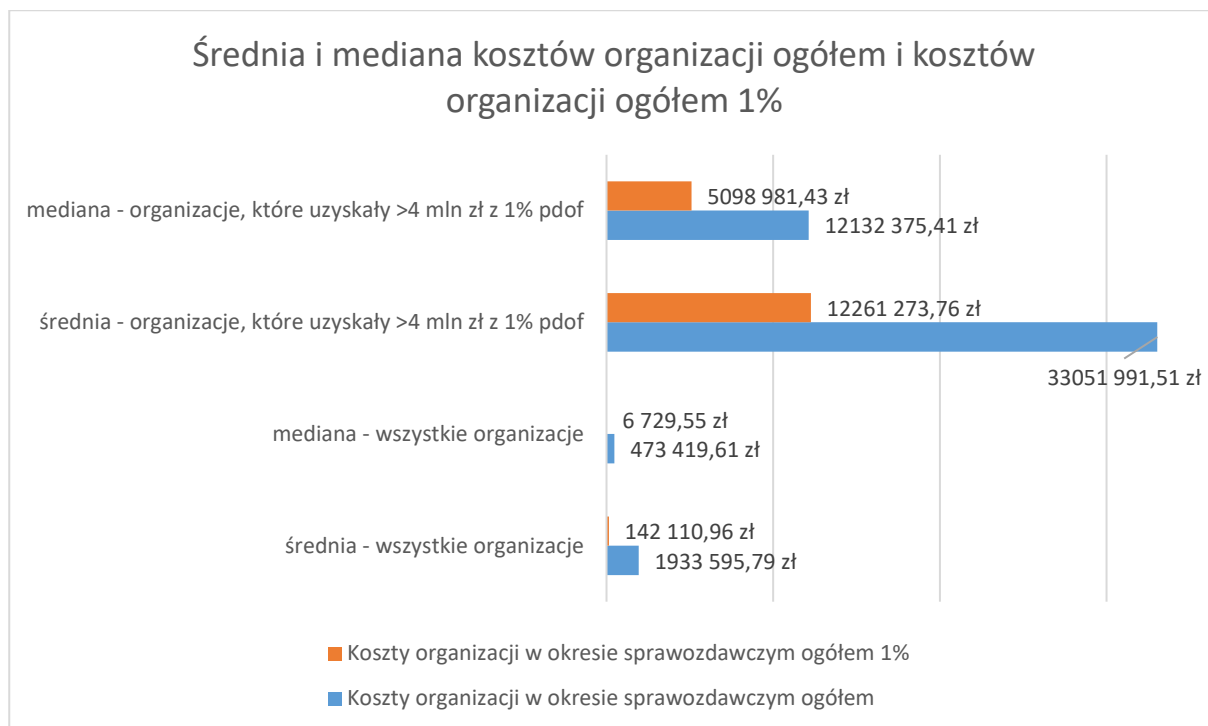
2019	Koszty organizacji ogółem poniesione z 1% podatku	Koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1% podatku	Koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1% podatku	Koszty administracyjne poniesione z 1% podatku	Pozostałe koszty poniesione z 1% podatku
suma	680 711 510,88	633 360 522,79	26 536 188,25	12 184 473,41	8 630 326,43
średnia	142 110,96	132 225,58	5 539,91	2 543,73	1 801,74
mediana	6 729,55	5 179,30	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 10. Suma, średnia i mediana głównych kosztów działalności organizacji pożytku publicznego w 2019 roku poniesionych ze środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Porównanie danych na temat kosztów ogólnych wskazuje na to, że koszty ponoszone przez organizacje ze środków uzyskanych z 1% podatku są bardziej zróżnicowane niż koszty ponoszone ze wszystkich źródeł. Średnia kosztów organizacji ogółem z 1% podatku wyniosła 142 110,96 zł, co stanowi 7,35% średniej kosztów ogółem. Natomiast mediana kosztów organizacji z 1% podatku wyniosła zaledwie 6 729,55 zł, czyli 1,42% mediany kosztów ogółem. Wynika z tego, że koszty ponoszone przez organizacje ze środków uzyskanych z 1% podatku są bardziej zróżnicowane niż koszty ponoszone ze wszystkich źródeł. Oznacza to, że koszty z 1% podatku stanowią niewielką część kosztów ogólnych organizacji (1,42% biorąc pod uwagę medianę i 7,35% biorąc pod uwagę średnią). Jednocześnie w tej kategorii kosztów bardziej widoczne jest rozwarstwienie organizacji (mediana jest ponad 21-krotnie niższa niż średnia, podczas gdy w przypadku kosztów ponoszonych ze wszystkich źródeł różnica jest zaledwie 4-krotna).

Analogiczne statystyki dla grupy 29 organizacji, które w 2019 roku uzyskały ponad 4 mln zł z 1% podatku, wskazują na to, że ponoszą one znacznie wyższe koszty niż inne organizacje. Średnie kosztów ponoszonych ze wszystkich źródeł i kosztów z 1% podatku są wyższe od mediany odpowiednio 2,72 i 4,4-krotnie, co świadczy o tym, że tę grupę tworzą organizacje podobne do siebie pod względem ponoszonych kosztów. Średnia kosztów tych organizacji z 1% podatku wyniosła 12 261 273,76 zł, co stanowi, aż 37,1% średniej kosztów ogółem, natomiast mediana kosztów organizacji ponoszonych z 1% podatku wyniosła 5 098 981,43 zł, czyli 42,03% mediany kosztów ogółem. Bardzo wysoki udział kosztów ponoszonych z 1% podatku w ogólnych kosztach organizacji (42,03% biorąc pod uwagę medianę i 37,1% biorąc pod uwagę średnią) potwierdza, że są to organizacje, które wyspecjalizowały się z pozyskiwaniu środków z 1% podatku.

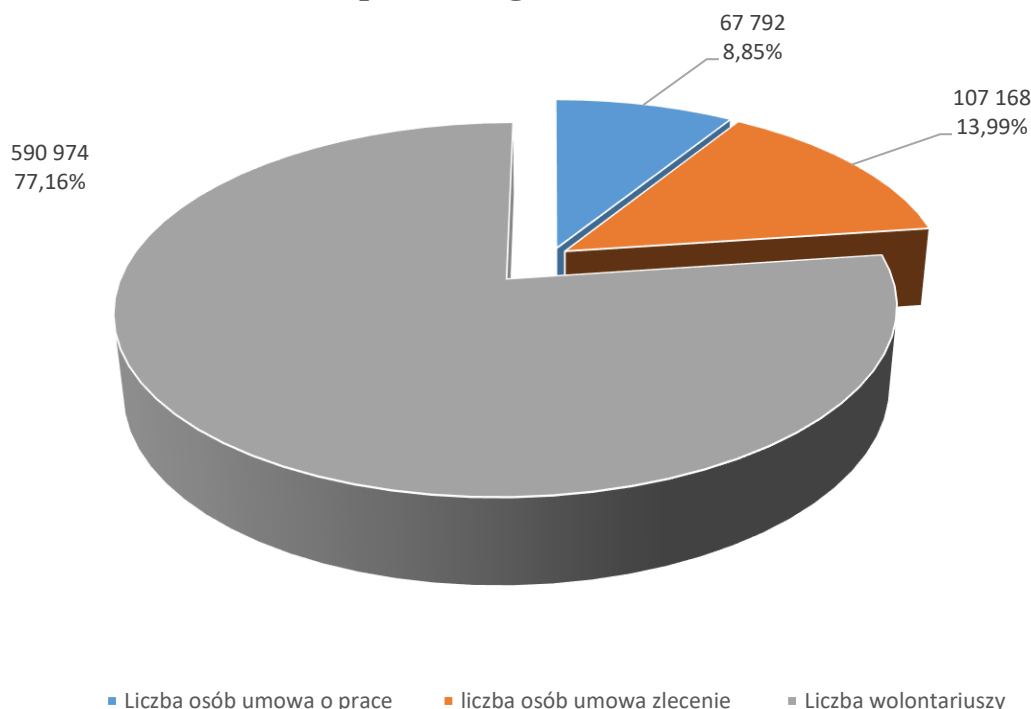
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 16. Średnia i mediana kosztów organizacji ogółem i kosztów organizacji ogółem pokrywanych z 1% podatku zaprezentowane w podziale na wszystkie organizacje pożytku publicznego oraz organizacje, które uzyskały z 1% podatku kwotę 4 mln zł lub wyższą i prowadzą subkonta na rzecz osób fizycznych

2.2.7. Pracownicy i wolontariusze

Organizacje pożytku publicznego wykazały w sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok zatrudnienie 174 960 osób, w tym 67 792 osób w ramach stosunku pracy i 107 168 osób na podstawie umów cywilnoprawnych. Ponad połowa z organizacji, tj. 5 205, skorzystała z pomocy 590 974 wolontariuszy.

Liczba osób realizujących działania organizacji pożytku publicznego w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 17. Liczba osób realizujących działania w organizacjach pożytku publicznego w 2019 roku

Przedstawione dane potwierdzają, że działalność organizacji pożytku publicznego opiera się zdecydowanie na pracy społecznej, w tym wolontariacie, bowiem ponad $\frac{3}{4}$ personelu organizacji pożytku publicznego, w rozumieniu osób wypełniających sprawozdanie merytoryczne, to wolontariusze. W 2019 roku 5 205 organizacji pożytku publicznego wskazało, że skorzystało ze świadczeń wolontariuszy.

	Liczba osób zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy	Liczba osób w organizacji świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej	Organizacja korzystała ze świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy
suma	67 792	107 168	590 974
średnia	8	12	66
mediana	0	1	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 11. Suma, średnia i mediana dotycząca personelu organizacji pożytku publicznego

Warto zaznaczyć, że w 2019 roku 6 057 organizacji wskazało brak zatrudnienia osób na podstawie stosunku pracy, a 3 807 organizacji nie zatrudniało osób na podstawie umowy cywilnoprawnej. W sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok organizacje podały, że połowa z nich nie zatrudnia osób na podstawie umowy o pracę, natomiast na podstawie umowy cywilnoprawnej maksymalnie jedną osobę. Z rozmów przeprowadzonych z organizacjami wynika, że najczęściej jest to osoba, zajmująca się sprawami rozliczeniowymi (prowadzenie księgowości organizacji oraz rozliczanie realizowanych projektów).

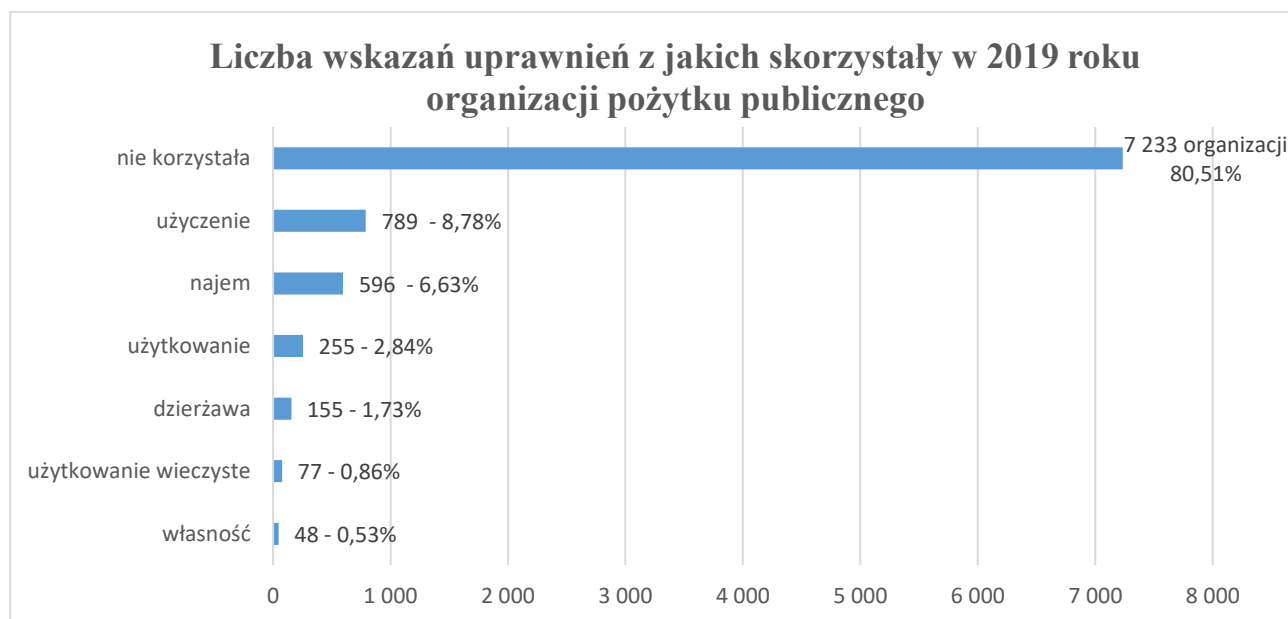
2.3. *Przywileje i obowiązki organizacji pożytku publicznego*

2.3.1. *Korzystanie z uprawnień i zwolnień przez organizacje pożytku publicznego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*

Ustawa *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* przyznaje szczególne przywileje dostępne wyłącznie dla organizacji pożytku publicznego bądź w innej formie dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów sektora pozarządowego. Należy podkreślić, że zwolnienia organizacji pożytku publicznego od podatków lub opłat wskazanych w ustawie odnoszą się do prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego.

- uprawnienia w zakresie gospodarki nieruchomościami (art. 24 ust. 2 ustawy)

Zgodnie z art. 59 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* minister właściwy ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może dokonać darowizny nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa na rzecz organizacji pożytku publicznego prowadzącej działalność pożytku publicznego, na jej cele statutowe. Dodatkowo, zgodnie z art. 37 ust. 4a pkt. 1 lit. a ww. ustawy, umowy użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony zawiera się w drodze bezprzetargowej, jeżeli użytkownikiem, najemcą lub dzierżawcą nieruchomości jest organizacja pożytku publicznego. Z danych z zamieszczonych w sprawozdaniach organizacji pożytku publicznego za 2019 rok wynika, że 7 233 organizacje nie korzystały ze wskazanych uprawnień. W związku z powyższym z uprawnień wynikających z ustawy skorzystało jedynie 19,49% organizacji, które jednocześnie zamieściły w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego sprawozdania za 2019 rok (8 984 organizacje).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 18. Liczba wskazań uprawnień, z jakich skorzystały w 2019 roku organizacje pożytku publicznego

- zwolnienie od podatku dochodowego od osób prawnych (art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy)

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* wolne od podatku są dochody organizacji pożytku publicznego, w części przeznaczonej na działalność statutową bez względu na termin wydatkowania, z wyłączeniem działalności

gospodarczej – w 2019 roku ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych skorzystały w sumie 1 634 organizacje w łącznej kwocie 797 518 155,95 zł.

- zwolnienie od podatku od nieruchomości (art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* zwolnione od podatku od nieruchomości są nieruchomości lub ich części zajęte na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – w 2019 roku ze zwolnienia od podatku od nieruchomości skorzystało w sumie 1 409 organizacji.

- zwolnienie od opłat sądowych (art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy)

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* organizacje pożytku publicznego nie mają obowiązku uiszczania opłat, z wyjątkiem prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej. Dodatkowo, zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy, nie pobiera się opłat od wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego organizacji społecznych oraz kościołów i związków wyznaniowych ubiegających się o status organizacji pożytku publicznego. W 2019 roku ze zwolnienia z opłat sądowych skorzystały w sumie 534 organizacje.

- zwolnienie od opłaty skarbowej (art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy)

Dotyczy organizacji pożytku publicznego, które dokonują zgłoszenia lub składają wniosek o dokonanie czynności urzędowej albo wniosek o wydanie zaświadczenia lub zezwolenia – wyłącznie w związku z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy z 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej* – w 2019 roku ze zwolnienia od opłaty skarbowej skorzystały w sumie 444 organizacje.

- zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych (art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy)

Organizacje pożytku publicznego, zgodnie z art. 8 pkt 2a ustawy z dnia 9 września 2000 r., zwolnione są od tego podatku, ale tylko wtedy, gdy dokonana czynność cywilnoprawna dotyczy realizacji nieodpłatnej działalności pożytku publicznego – w 2019 roku ze zwolnienia od czynności cywilnoprawnych skorzystało w sumie 249 organizacji;

- z innych zwolnień skorzystało 65 organizacji, przykładowo były to zwolnienia z podatku rolnego czy podatku od środków transportowych;

- uzyskiwanie 1% podatku (art. 27 ust. 1 ustawy)

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych przekazują 1% podatku, obliczonego zgodnie z przepisami podatkowymi, na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. W 2019 roku 7 925 organizacji pożytku publicznego wykazało otrzymanie środków z 1% podatku. Szczegółowe informacje związane z 1% podatku zaprezentowano w 3 rozdziale niniejszego dokumentu (*Wykorzystanie środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 roku*).

- prawo do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego (art. 26 ustawy)

Zgodnie z art. 26 ustawy, w związku z art. 23a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* jednostki publicznej radiofonii i telewizji umożliwiają organizacjom pożytku publicznego nieodpłatne informowanie o ich działalności na zasadach określonych w przepisach odrębnych. W 2019 roku z możliwości nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej nieodpłatnej działalności pożytku publicznego skorzystały 532 organizacje pożytku publicznego.

- odbywanie służby zastępczej przez poborowych (art. 25 ustawy)

Kwestia ta jest uregulowana w art. 25 ustawy, która odsyła do przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o służbie zastępczej* Odbycie służby zastępczej jest możliwe wyłącznie w ramach działalności statutowej organizacji pożytku publicznego, ponieważ służba zastępcza polega na wykonywaniu prac na rzecz ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, opieki nad osobami niepełnosprawnymi albo bezdomnymi oraz na rzecz administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości.

Należy jednak zaznaczyć, na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*.) z dniem 1 stycznia 2010 roku zawieszono obowiązek odbywania zasadniczej służby wojskowej, a tym samym obowiązek odbywania służby zastępczej. Jednak zgodnie z art. 55 ww. ustawy w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa Państwa Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa termin rozpoczęcia i okres trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej (tym samym służby zastępczej) przez osoby podlegające temu obowiązkowi, a także przeszkolenia wojskowego przez absolwentów szkół wyższych. W tym okresie zastosowanie będą miały również przepisy w zakresie kierowania do odbycia służby zastępczej oraz jej odbywania, określone w art. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o służbie zastępczej*.

Wzór sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego, określony rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 2061) nie zawiera pola do wypełnienia, w którym organizacja pożytku publicznego mogłaby wskazać informację o odbywaniu przez poborowych służby zastępczej.

Organizacje pożytku publicznego mogą także korzystać ze zwolnień wynikających z innych ustaw.

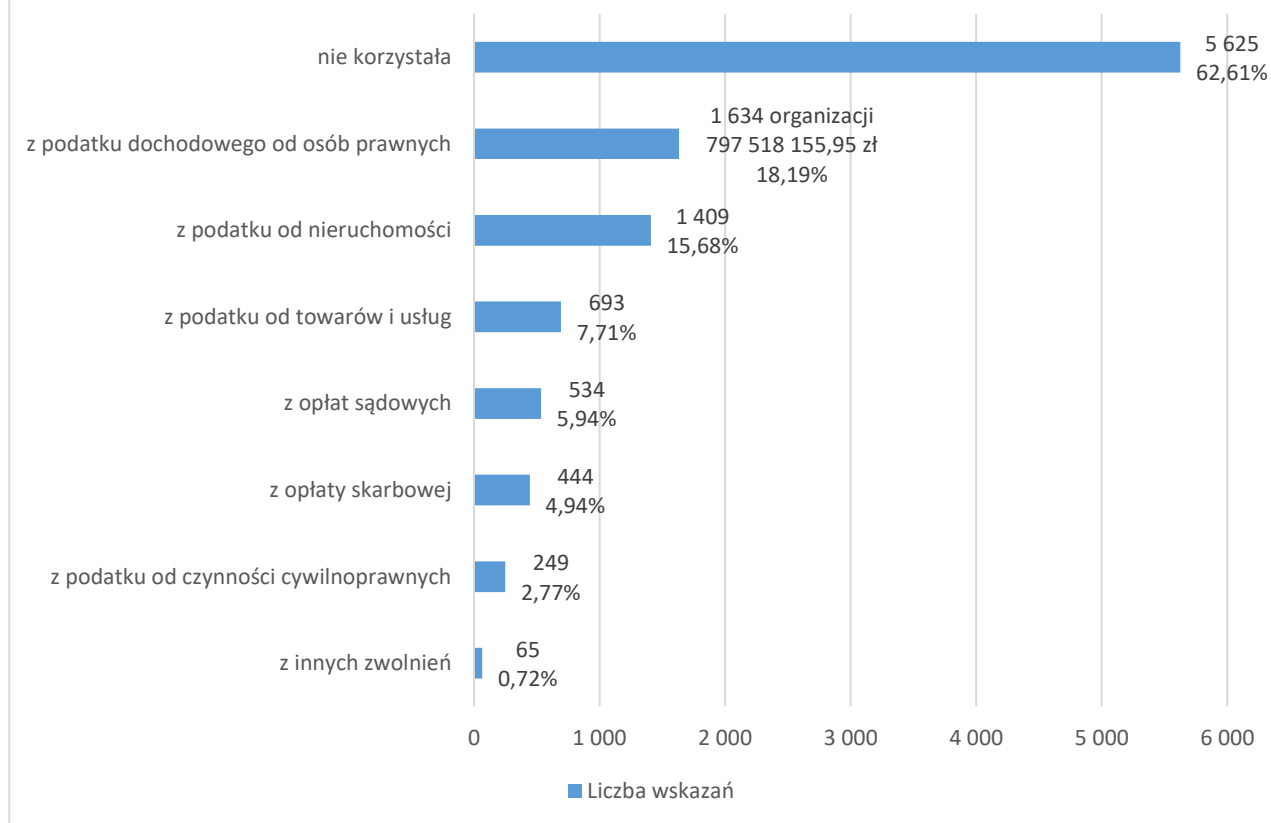
- zwolnienie od podatku od towarów i usług (VAT)

W myśl art. 43 ust. 1 pkt. 16 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* zwalnia się od podatku dostawę towarów, której przedmiotem są produkty spożywcze, z wyjątkiem wskazanych przez ww. ustawę napojów alkoholowych, jeżeli są one przekazywane na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, z przeznaczeniem na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację. Warunkiem jest posiadanie przez dokonującego dostawy towarów dokumentacji potwierdzającej dokonanie dostawy na rzecz organizacji pożytku publicznego z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację. W sprawozdaniach merytorycznych za 2019 rok 693 organizacje pożytku publicznego wskazały, że skorzystało z tego zwolnienia.

- uprawnienia w przedmiocie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach

Zgodnie z art. 7 ust. 1b ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. *o grach hazardowych* loterie fantowe oraz gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ww. ustawy (kwota bazowa dla danego roku kalendarzowego jest równa kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Statystycznego), oraz nie przekracza piętnastokrotności tej kwoty, mogą być urządzane przez organizację pożytku publicznego po dokonaniu ich zgłoszenia. Zgłoszenia dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej loterii lub gry. Łączna wartość puli wygranych w loteriach fantowych lub w grach bingo fantowych organizowanych przez organizację pożytku publicznego w oparciu o zgłoszenia, nie może przekroczyć w ciągu roku kalendarzowego trzydziestokrotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy o grach hazardowych.

Liczba wskazań, z jakich zwolnień organizacje pożytku publicznego skorzystały w 2019 roku wraz z procentowym udziałem w liczbie organizacji ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 19. Liczba wskazań zwolnień, z jakich skorzystały w 2019 roku organizacje pożytku publicznego

Najczęściej organizacje pożytku publicznego korzystały ze zwolnień dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od nieruchomości. Zdecydowana większość organizacji wskazała jednak, że nie korzystała w 2019 roku z żadnych zwolnień.

2.3.2. Obowiązki organizacji pożytku publicznego wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- obowiązek sprawozdawczy

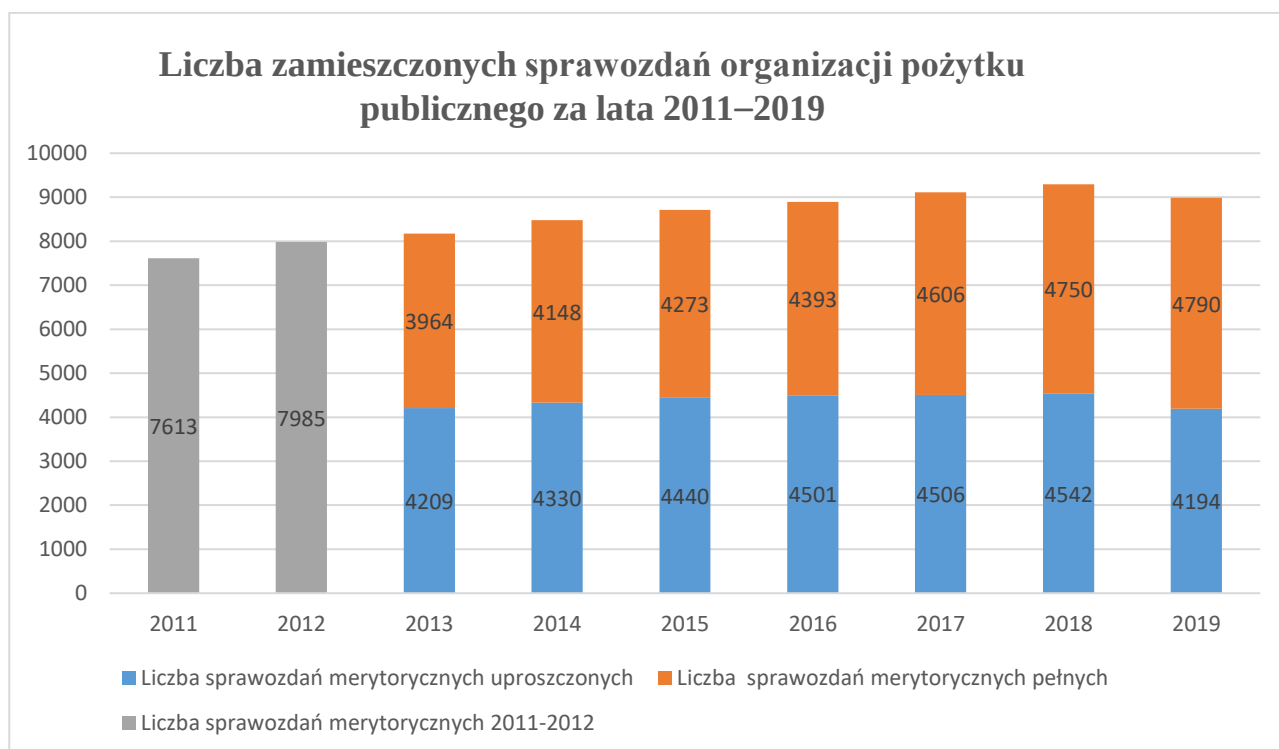
Zgodnie z art. 23 ustawy organizacja pożytku publicznego ma obowiązek sporządzenia, zamieszczenia na stronie NIW-CRSO, czyli w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, i podania do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, zatwierdzonego sprawozdania finansowego i sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności za dany rok obrotowy. Sprawozdania organizacja zamieszcza po raz pierwszy za rok, w którym uzyskała status organizacji pożytku publicznego.

W zależności od ustalonego roku obrotowego organizacja pożytku publicznego zamieszcza na ww. bazie sprawozdania za dany rok obrotowy do dnia 15 lipca roku następującego po roku obrotowym (jeśli rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym), natomiast w przypadku wskazanym w art. 23 ust. 6b ustawy, tzn. niepokrywania się roku obrotowego z rokiem

kalendarzowym, ww. sprawozdania zamieszcza do dnia 30 listopada roku następującego po roku, za który jest składane sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne.

W związku z sytuacją epidemiczną Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego na mocy rozporządzenia z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020 (Dz. U. poz. 906) przedłużył o trzy miesiące termin zamieszczenia sprawozdań w 2020 roku z 15 lipca do 15 października.

Według stanu na dzień 3 grudnia 2020 roku 8 984 organizacje terminowo wypełniły obowiązek sprawozdawczy za 2019 rok, w tym 8 859 organizacji, których rok obrotowy jest zgodny z rokiem kalendarzowym (zobowiązane do zamieszczenia sprawozdań do 15 października) oraz 125 organizacji, których rok obrotowy jest inny niż kalendarzowy (zobowiązane do zamieszczenia sprawozdań do 30 listopada). Po ustawowym terminie 628 organizacji zamieściło sprawozdania za 2019 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego do 3 grudnia 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za rok 2018 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 20. Liczba zamieszczonych sprawozdań organizacji pożytku publicznego za lata 2011–2019

W latach 2011–2016 organizacje zamieszczały sprawozdania w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a od roku 2017 na stronie NIW-CRSO. Należy zaznaczyć, że organizacje pożytku publicznego w latach 2011–2012 obowiązywało rozporządzenie określające jeden wzór sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego.

- obowiązek w zakresie udzielania wyjaśnień na wezwanie Dyrektora NIW-CRSO (art. 33a ust. 1 ustawy)

W myśl art. 33a ust. 1 ustawy w przypadku naruszenia obowiązków w zakresie sprawozdawczości, w szczególności niezamieszczenia w terminie na stronie NIW-CRSO sprawozdania finansowego i merytorycznego, albo zamieszczenia sprawozdań niekompletnych, albo budzących wątpliwości co do prawidłowości działalności organizacji pożytku publicznego, Dyrektor NIW-CRSO wzywa

organizację pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień.

Ponadto OPP może zostać wezwana do udzielenia wyjaśnień i zaniechania naruszeń w następujących przypadkach:

- prowadzenia zbiórki publicznej bez wymaganego zgłoszenia lub nienadesłania do ministra właściwego do spraw administracji publicznej sprawozdania z przeprowadzonej zbiórki publicznej lub sprawozdania ze sposobu rozdysponowania zebranych ofiar lub nienadesłania informacji o rozliczeniu środków pochodzących ze zbiórki publicznej zrealizowanej zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2014 r. *o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych* lub informacji o otrzymanych darowiznach, o których mowa w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* – art. 33a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy,
- prowadzenia bez zezwolenia placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, centrum integracji społecznej, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz szkół lub placówek publicznych określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* oraz podmioty wykonujące działalność leczniczą bez uzyskania wymaganego wpisu do rejestru – art. 33a ust. 2 pkt 3 ustawy,
- posiadania zaległości podatkowych stwierdzonych prawomocną decyzją lub tytułem wykonawczym, o którym mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* w wysokości przekraczającej wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni, jeżeli zaległość ta istnieje co najmniej 6 miesięcy – art. 33a ust. 2 pkt 4 ustawy,
- niewypełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* – art. 33a ust. 2 pkt 5 ustawy,
- naruszenia przepisów związanych z korzystaniem z uprawnień, o których mowa w art. 24 ustawy, tj. zwolnienie od podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnej, opłaty skarbowej, opłat sądowych) – art. 33a ust. 2 pkt 6 ustawy,
- niewykonania wyroku sądu powszechnego lub administracyjnego – art. 33a ust. 2 pkt 7 ustawy),
- posiadania zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości przekraczającej 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni – art. 33a ust. 2 pkt 8 ustawy,
- w przypadku powtarzającego się wykorzystywania otrzymanych dotacji niezgodnie z przeznaczeniem stwierdzonego decyzją organów administracji publicznej lub prawomocnym orzeczeniem sądu – art. 33a ust. 3 ustawy.

Dyrektor NIW-CRSO w 2019 roku wezwał 466 organizacji pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień w zakresie: niezamieszczenia sprawozdań w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, dominującej działalności gospodarczej, postanowień statutu organizacji niezgodnych z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- obowiązki związane z przeprowadzaniem kontroli

Zostały one określone zostały w art. 28 i 29 ustawy. Organizacja pożytku publicznego podlega kontroli Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego w zakresie prawidłowości

korzystania z uprawnień oraz wywiązywania się z obowiązków i wymogów wskazanych w ustawie. Może on zarządzić kontrolę z urzędu, a także na wniosek organu administracji publicznej, organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy. Ponadto może powierzyć przeprowadzenie kontroli wojewodzie oraz Dyrektorowi NIW-CRSO.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego powierzył wojewodom w 2019 roku, analogicznie jak w roku poprzednim, przeprowadzenie 82 kontroli organizacji pożytku publicznego. W ramach sprawowanego nadzoru nad organizacjami pożytku publicznego dodatkowo zlecił pracownikom Wydziału Kontroli i Nadzoru Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przeprowadzenie 9 planowych kontroli w organizacjach pożytku publicznego. Kontrole dotyczyły środków wydatkowanych w 2019 roku z 1% podatku.

- obowiązek podania numeru rachunku bankowego

W myśl art. 27a ustawy organizacja pożytku publicznego jest obowiązana nie później niż do dnia 30 czerwca roku następującego po roku podatkowym zgłosić naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według siedziby tej organizacji numer rachunku bankowego właściwy do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na druku NIP-8.

3. Wykorzystanie środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

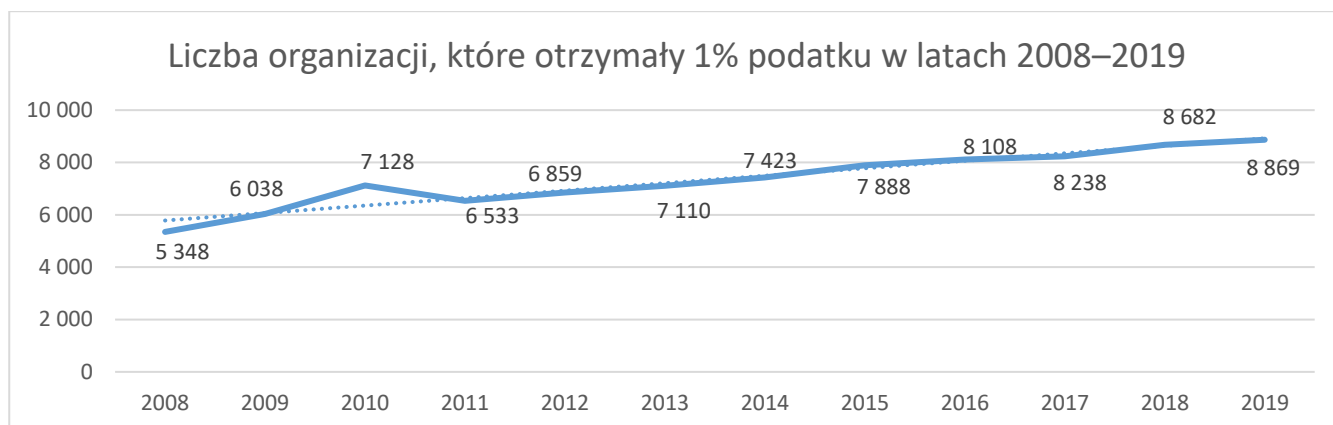
3.1. Zestawienie zbiorcze – liczba podatników przekazujących 1% podatku dochodowego od osób fizycznych i przekazana kwota (na przestrzeni lat) – dane Ministerstwa Finansów

Z Informacji dotyczącej kwot z 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2019 roku (za 2018 rok) wynika, że 8 869 organizacji pożytku publicznego otrzymało środki z 1% podatku z zeznań podatkowych za 2018 rok, czyli o 187 więcej niż za 2017 rok. Należy podkreślić, że informacje o sposobie wydatkowania środków otrzymanych w 2019 roku z zeznań podatkowych za 2018 rok organizacje wykazywały w sprawozdaniach za 2019 rok zamieszczonych w 2020 roku w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie NIW-CRSO. 1 057 organizacji podało, że nie miało w 2019 roku żadnych przychodów z 1% podatku za 2018 rok, bowiem nie zostały uwzględnione w wykazie na 2019 rok, zostały z niego wykreślone lub nie otrzymały żadnych środków z 1% podatku. Organizacje, które nie zostały uwzględnione w wykazie za 2018 rok, zamieściły sprawozdania po terminie lub straciły status organizacji pożytku publicznego przed 30 listopada 2018 roku.

Na przestrzeni lat zarówno liczba podatników przekazujących 1% podatku od osób fizycznych, jak i kwota przekazywana w ramach 1% podatku sukcesywnie wzrastała, a 2008 rok był przełomowy w tym zakresie. Wprowadzono wówczas dwie zmiany w zakresie sposobu przekazywania 1% podatku oraz osób uprawnionych do tego odpisu. Na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw podatnik nie musi sam dokonywać wpłaty na rachunek wybranej organizacji pożytku publicznego. W składanym zeznaniu wskazuje organizację, którą chce wesprzeć, podając jej numer KRS, a 1% podatku przekazuje naczelnik urzędu skarbowego. Ponadto poszerzono grupę podatników, którzy mogą przekazać organizacji pożytku publicznego 1% należnego podatku dochodowego, o:

- podatników opodatkowanych według stawki 19% z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej,

- podatników opodatkowanych wg stawki 19% z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczeń w latach 2008–2019* Ministerstwa Finansów

Wykres 21. Liczba organizacji pożytku publicznego, które otrzymały środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w latach 2008–2019

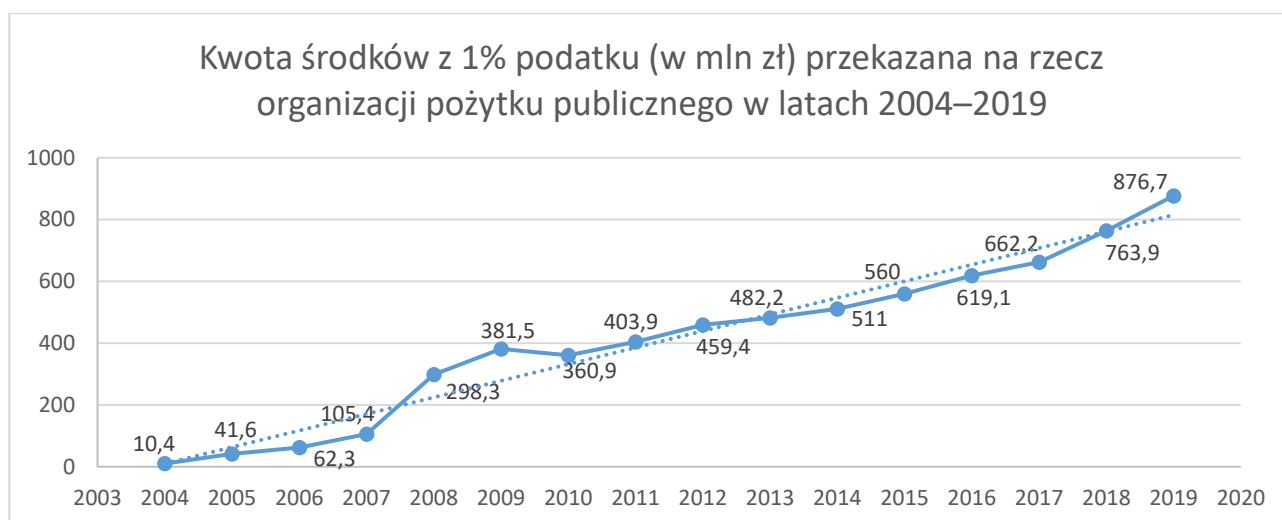
Rok	Kwota (w mln zł) przekazana na rzecz OPP*	Przyrost rok do roku w %	Liczba podatników (w mln) przekazujących 1% podatku na rzecz OPP	Przyrost rok do roku w %
2004	10,4	x	0,08	x
2005	41,6	400%	0,68	851%
2006	62,3	150%	1,16	170%
2007	105,4	169%	1,60	139%
2008	298,3	283%	5,13	320%
2009	381,5	128%	7,32	143%
2010	360,9	95%	8,62	118%
2011	403,9	112%	10,13	118%
2012	459,4	114%	11,17	110%
2013	482,2	105%	11,54	103%
2014	511	106%	12,03	104%
2015	560	109%	12,46	104%
2016	619,1	110%	13,18	106%
2017	662,2	107%	13,61	103%
2018	763,9	115%	14,13	104%
2019	876,7	114%	14,50	103%

* w latach 2008-2019 dane zostały przedstawione na dzień 31 grudnia

Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2020 roku (za 2019 rok)* Ministerstwa Finansów

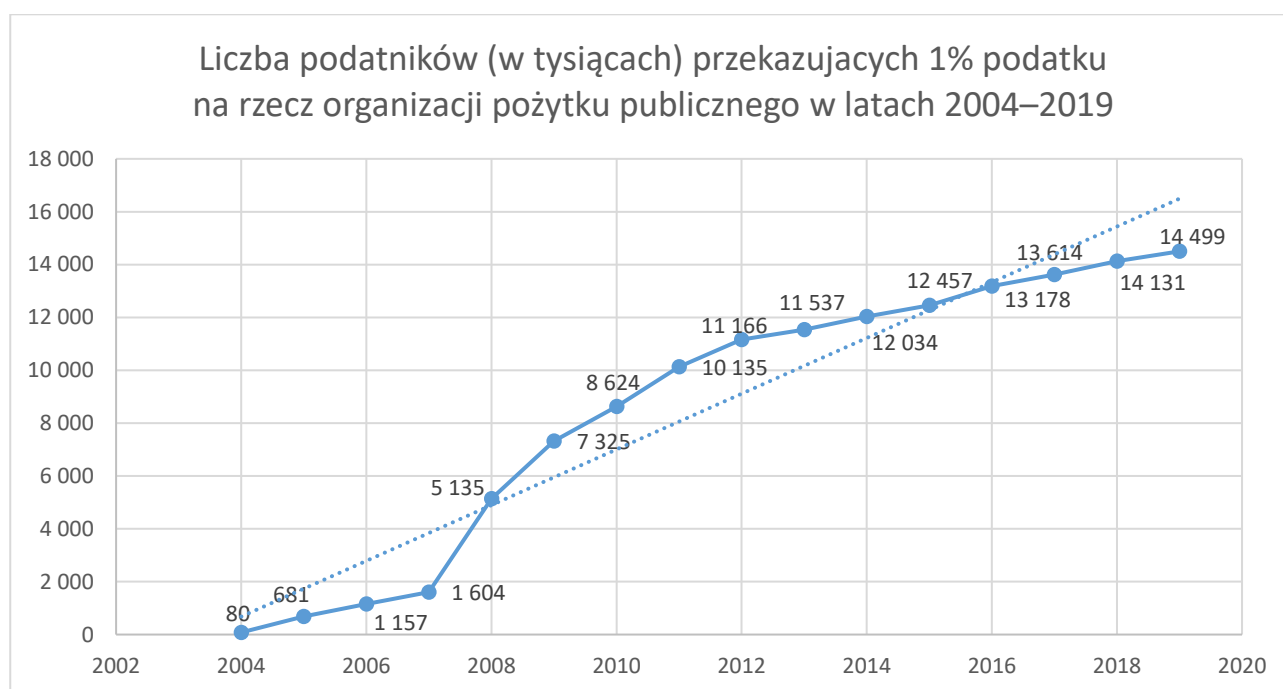
Tabela 12. Liczba podatników przekazujących 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego wraz z kwotą przekazaną w latach 2004–2019

Z przedstawionych danych jednoznacznie wynika, że kwota środków z 1% podatku przekazywana przez podatników organizacjom pożytku publicznego, jak również liczba podatników korzystająca z możliwości przekazania 1% dla organizacji pożytku publicznego z roku na rok zwiększa się w stosunku do lat poprzednich.

Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2020 roku (za 2019 rok)* Ministerstwa Finansów

Wykres 22. Kwota środków z 1% podatku (w mln zł) przekazana na rzecz organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2019

Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2020 roku (za 2019 rok)* Ministerstwa Finansów

Wykres 23. Liczba podatników (w tysiącach) przekazujących 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2019

3.2. Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Jak to już pokazały dane Ministerstwa Finansów, z roku na rok organizacje pożytku publicznego otrzymują coraz więcej środków pochodzących z 1% podatku. Widać to również w informacjach pochodzących za sprawozdań merytorycznych organizacji. Na pierwszy rzut oka zauważalne są pewne różnice dotyczące tych danych. Wynikają one z tego, że swoją *Informację* Ministerstwo Finansów publikuje we wrześniu i po tym czasie urzędy skarbowe mogą jeszcze przekazać organizacji środki pochodzące z 1% podatku, ponadto część organizacji nie zamieściła sprawozdań

w bazie sprawozdań organizacji pożytku, a niektóre organizacje mogły omyłkowo podać w sprawozdaniach nie do końca prawdziwe informacje.

Rok	Przychód z 1% podatku wykazany w sprawozdaniach merytorycznych "pełnych"	Przychód z 1% podatku wykazany w sprawozdaniach merytorycznych uproszczonych	Przychód z 1% podatku - razem sprawozdanie merytoryczne "pełne" i uproszczone	Przychód z 1% podatku - razem sprawozdanie merytoryczne "pełne" i uproszczone (w mln zł)	Wysokość środków 1% podatku przekazanych przez urzędy skarbowe - dane z Ministerstwa Finansów
2011	392 342 909,20	x	392 342 909,20	392,30	403,9
2012	461 442 034,68	x	461 442 034,68	452,6	459,4
2013	450 559 591,76	23 760 615,46	474 320 207,22	474,30	482,2
2014	484 427 756,50	22 865 928,62	507 293 685,12	507,20	511,0
2015	539 247 666,59	24 401 503,98	563 649 170,57	563,60	560,0
2016	592 509 393,44	24 792 687,25	617 302 080,69	617,20	619,1
2017	620 118 344,42	24 487 569,04	644 605 913,46	661,60	662,2
2018	729 029 610,98	26 824 089,15	755 853 700,13	755,85	763,9
2019	831 228 850,05	28 028 565,01	859 257 415,06	859,26	876,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku). Ostatnia kolumna z *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2020 roku (za 2019 rok)* Ministerstwa Finansów (stan na 16 września 2020 roku)

Tabela 13. Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych wykazane w sprawozdaniach merytorycznych z działalności organizacji pożytku publicznego w latach 2011–2019

Organizacja pożytku publicznego otrzymała w 2019 roku średnio 95 664,37 zł środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Jednak mediana otrzymanych w tym roku środków z 1% podatku to już tylko 4 826,10 zł.

3.2.1. Zróżnicowanie przychodów organizacji pożytku publicznego uzyskiwanych z 1% podatku osób fizycznych

Duże zróżnicowanie organizacji pożytku publicznego pod względem przychodów uzyskiwanych z 1% podatku można dokładnie prześledzić po uszeregowaniu organizacji pod względem uzyskanego przychodu z 1% podatku (od największej do najmniejszej kwoty), a następnie podzieleniu tak przygotowanego zbioru na dziesięć części.

Dane pokazują, że przychody z 1% podatku podzielone są bardzo nierównomiernie pomiędzy organizacje i większość środków z tego źródła trafiła do niewielkiej grupy organizacji, które są najbardziej skuteczne w ich pozyskiwaniu. Suma przychodów z 1% podatku uzyskana przez 10% najsukuteczniejszych pod tym względem organizacji (podgrupa 1) wyniosła 785 958 448,23 zł, czyli aż 21,7 razy więcej niż kwoty uzyskane przez organizacje należące do podgrupy 2. Różnice pod tym względem pomiędzy pozostałymi podgrupami są zdecydowanie mniejsze i zawierają się z przedziale od 3,57 do 1,6. W podgrupie 10, czyli najmniej skutecznych w pozyskiwaniu środków z 1% podatku, znalazły się wyłącznie organizacje, które nie uzyskały z tego źródła żadnych środków.

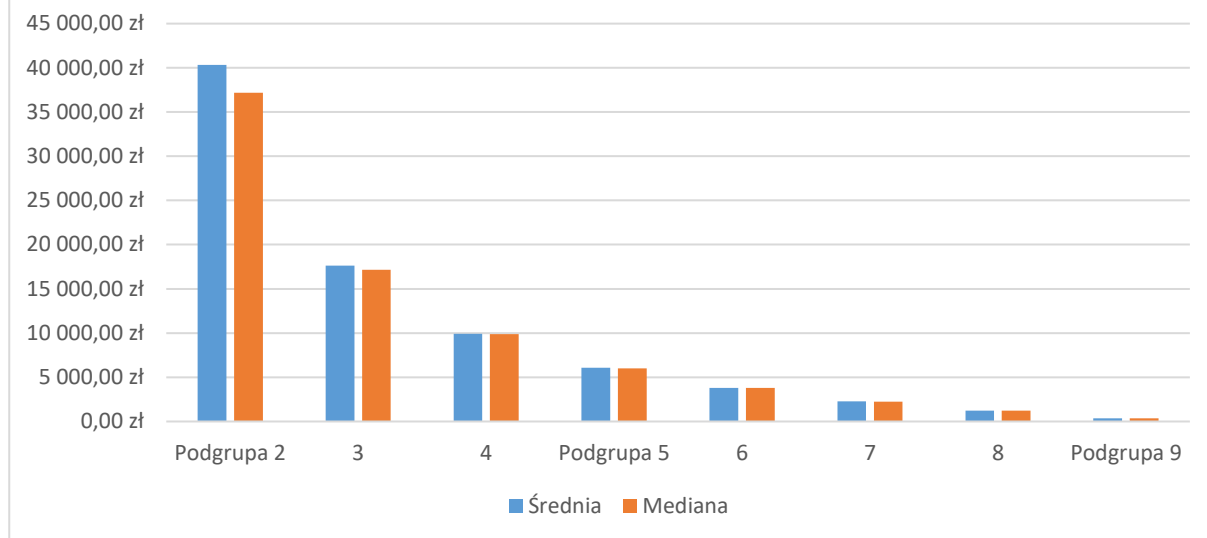
Podgrupa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Suma przychodów z 1% (w zł)	785 958 448,23	36 221 294,52	15 833 836,71	8 893 340,06	5 468 512,80	3 422 081,98	2 042 960,44	1 106 619,73	310 320,59	0,00
Średnie przychody z 1% (w zł)	875 232,12	40 335,52	17 632,33	9 903,50	6 089,66	3 810,78	2 275,01	1 232,32	345,57	0,00
Mediana przychodów z 1% (w zł)	176 247,90	3 7161,63	1 7156,15	9 879,60	6 019,70	3 789,75	2 249,90	1 223,10	345,05	0,00
Wartość minimalna przychodów z 1% (w zł)	69 147,96	24 463,00	12 718,70	7 542,70	4 828,40	2 940,00	1 706,00	795,20	0,00	0,00
Wartość maksymalna przychodów z 1% (w zł)	186 301 025,07	69 083, 70	24 457, 50	12 712, 38	7 540,60	4 827,20	2938,70	1 704,20	795,00	0,00
Średnia – przychody ogółem (w zł)	5 240 598,40	1 601 508,94	1 073 491,80	749 951, 17	55 7605, 39	41 1463, 07	4 38983, 10	37 6194, 03	44 8536, 24	29 220 8,04
Suma przychodów ogółem (w zł)	4 706 057 366,73	1 438 155 030,52	963 995 635,93	673 456 153,61	500 729 637,80	369 493 833,55	394 206 820,74	33 782 2237,26	402 785 547,09	263 571 649,06
Odsetek przychodów z 1% w łącznej kwocie przychodów	16,7	2,52	1,64	1,32	1,09	0,93	0,52	0,33	0,08	0,00
Iloraz sumy przychodów z 1% danej podgrupy i następnej podgrupy	21,70	2,29	1,78	1,63	1,60	1,68	1,85	3,57	brak danych	brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 14. Suma, średnia, mediana, wartość minimalna i wartość maksymalna przychodów z 1% podatku, suma i średnia przychodów ogółem oraz porównanie wybranych wartości; organizacje zostały podzielone na dziesięć podgrup zależności od przychodów uzyskanych z 1% podatku

Średnie i mediany przychodów z 1% podatku uzyskiwane przez organizacje należące do poszczególnych podgrup również wskazują na taką samą tendencję, czyli bardzo duże zróżnicowanie organizacji pod tym względem pomiędzy podgrupami pierwszą i drugą oraz stopniowe zanikanie różnic pomiędzy kolejnymi podgrupami.

Średnia i mediana przychodów uzyskiwanych przez organizacje z 1% podatku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 24. Średnia i mediana przychodów uzyskiwanych przez organizacje z 1% podatku wyniki dla podgrup 2–9)

Na wykresie wyżej pokazaliśmy wyniki podgrup od drugiej do dziewiątej⁴. W pierwszej podgrupie średnia przychodu z 1% wynosi 875 232,12 zł i jest 4,96 razy wyższa niż mediana, która przyjęła wartość 176 247,90 zł. Natomiast w kolejnych podgrupach średnie są nieznacznie wyższe niż mediany, a w podgrupie dziewiątej mediana jest wyższa od średniej. Wskazuje to na to, że różnice pomiędzy organizacjami należącymi do podgrupy drugiej i kolejnych są bardzo nieznaczne, a za skalę zróżnicowania całej populacji odpowiadają w głównej mierze organizacje z podgrupy pierwszej.

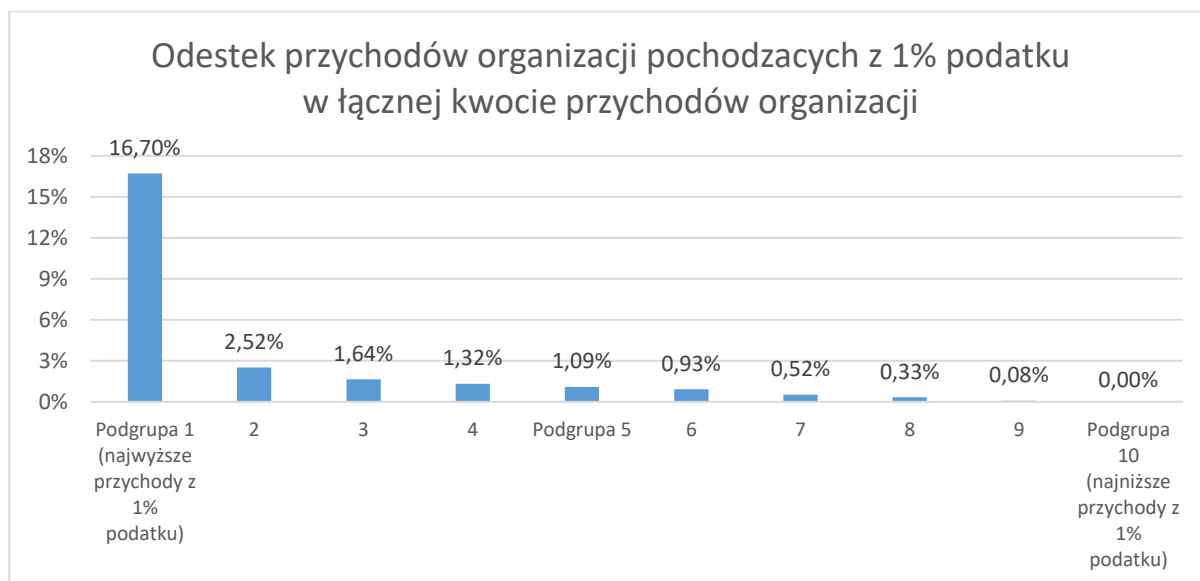
	Średnia (w zł)	Mediana (w zł)
Podgrupa 1 (najwyższe przychody z 1% podatku)	875 232,12	176 247,90
Podgrupa 2	40 335,52	37 161,63
Podgrupa 3	17 632,33	17 156,15
Podgrupa 4	9 903,50	9 879,60
Podgrupa 5	6 089,66	6 019,70
Podgrupa 6	3 810,78	3 789,75
Podgrupa 7	2 275,01	2 249,90
Podgrupa 8	1 232,32	1 223,10
Podgrupa 9	345,57	345,05
Podgrupa 10 (najniższe przychody z 1% podatku)	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 15. Średnia i mediana przychodów uzyskiwanych przez organizacje z 1% podatku (wyniki dla podgrup 1–10)

⁴ Ze względu na ponad dwudziestokrotną różnicę średnich przychodów z 1% podatku pomiędzy pierwszą i drugą podgrupą oraz zerowe wyniki obydwu statystyk z grupy dziesiątej podgrupy pierwsza i dziesiąta nie zostały zaprezentowane na wykresie.

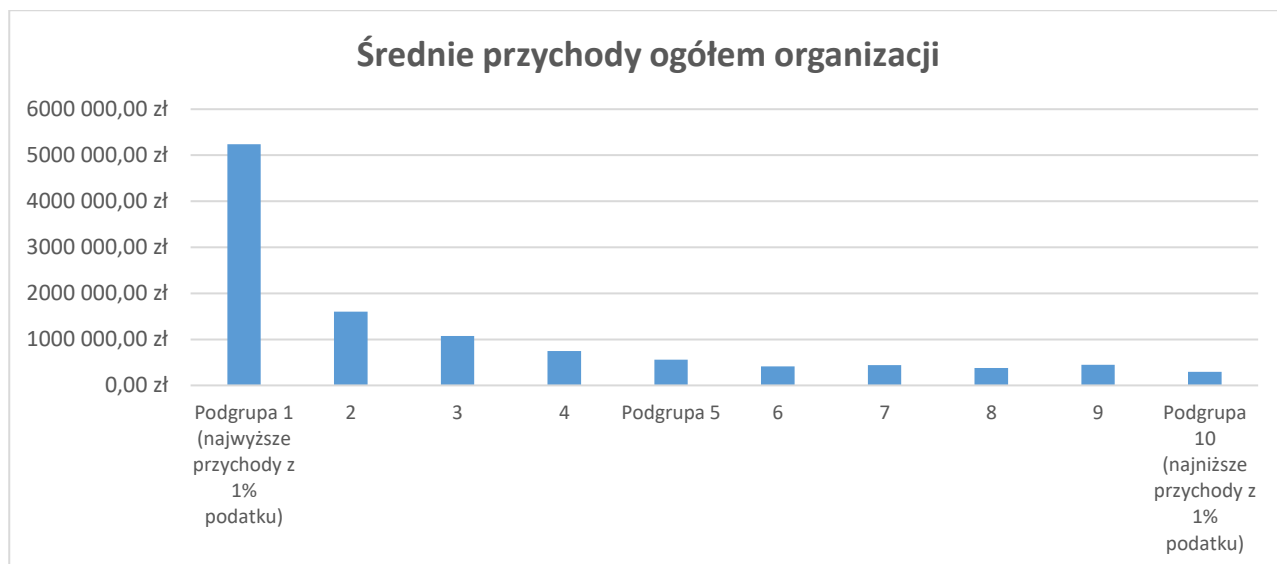
Również znaczenie jakie dla łącznych przychodów organizacji mają środki z 1% podatku jest zróżnicowane pomiędzy podgrupą pierwszą i pozostałymi. Dla organizacji z pierwszej podgrupy, środki uzyskane z tego źródła stanowią, aż 16,7% łącznych rocznych przychodów. W podgrupie drugiej ten odsetek stanowi już tylko 2,52, a w kolejnych systematycznie maleje, aż do zera w podgrupie dziesiątej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 25. Odstetek przychodów pochodzących z 1% podatku w łącznej kwocie przychodów organizacji (w podziale na podgrupy)

Dane na temat łącznych przychodów ze wszystkich źródeł (z działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego, z działalności gospodarczej i pozostałe przychody, w tym finansowe) wskazują na występowanie zależności pomiędzy skutecznością pozyskiwania środków z 1% podatku a poziomem przychodów. Organizacje z podgrupy uzyskującej najwyższe przychody z 1% podatku mają średni ogólny przychód na poziomie 5 240 598,40 zł, czyli 3,27 razy wyższy niż organizacje z podgrupy drugiej. Podobnie jak w przypadku statystyk zaprezentowanych wyżej, również tutaj dynamika spadku przychodów wyhamowuje w kolejnych podgrupach. Istotne jest to, że trend spadkowy występuje tylko od podgrupy pierwszej do szóstej, a pomiędzy kolejnymi podgrupami średnia ogólnych przychodów zarówno maleje, jak i rośnie. Oznacza to, że istnieje zależność pomiędzy uzyskiwaniem wyższych przychodów z 1% podatku a uzyskiwaniem wyższych przychodów z innych źródeł, ale tylko wśród organizacji należących do 60% najsukuteczniej pozyskujących środki z 1% podatku, a dla pozostałych organizacji ten czynnik nie ma istotnego związku z poziomem przychodów ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 26. Średnie przychody uzyskiwane przez organizacje pożytku publicznego ze wszystkich źródeł (w podziale na podgrupy wyróżnione ze względu na wysokość środków pochodzących z 1% podatku)

Porównanie danych na temat ogólnych przychodów organizacji i przychodów z 1% podatku wskazuje na to, że chociaż z tego ostatniego źródła pochodzą znaczne środki dla organizacji z pierwszej podgrupy, to jednak nie one powodują, że te organizacje uzyskują 3,27 razy wyższe przychody niż druga podgrupa. Po odliczeniu środków z 1% podatku organizacje z pierwszej podgrupy dysponują przychodami z innych źródeł 2,79 razy wyższymi niż wynosi łączny ogólny przychód w podgrupie drugiej.

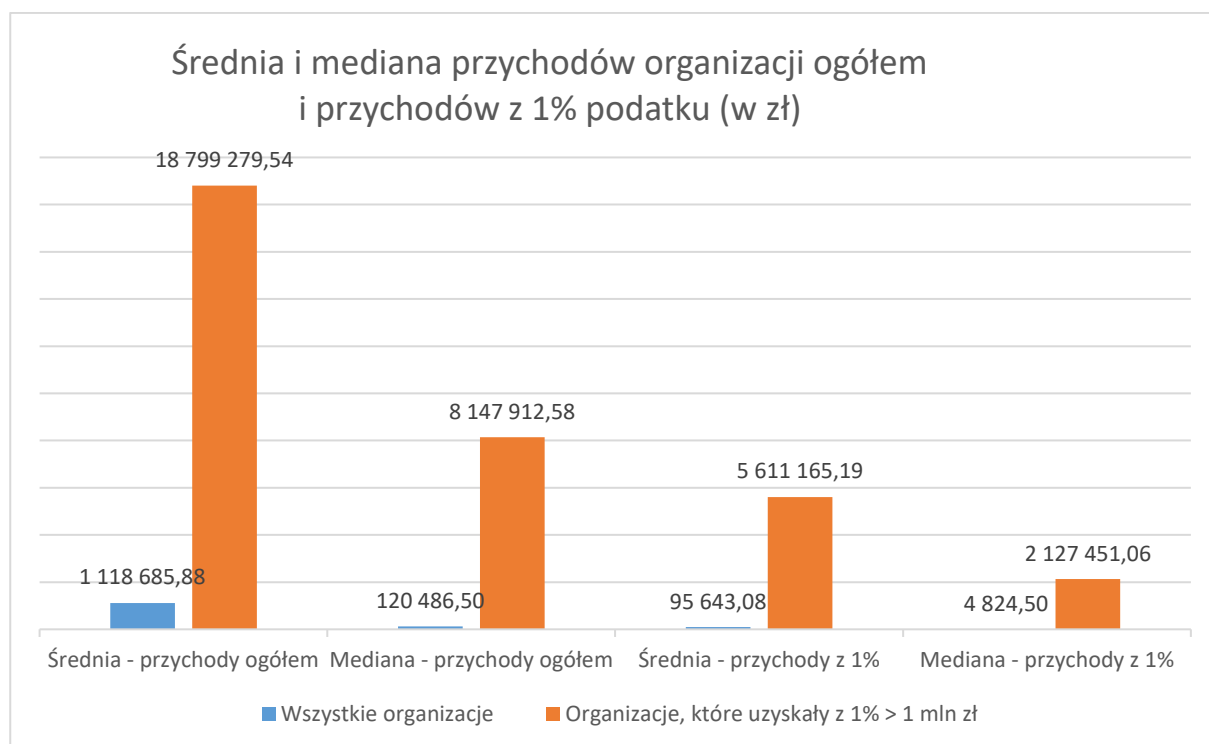
	Średnie przychody OPP ogółem (w zł)
Podgrupa 1 (najwyższe przychody z 1% podatku)	5 240 598,40
Podgrupa 2	1 601 508,94
Podgrupa 3	1 073 491,80
Podgrupa 4	749 951,17
Podgrupa 5	557 605,39
Podgrupa 6	411 463,07
Podgrupa 7	438 983,10
Podgrupa 8	376 194,03
Podgrupa 9	448 536,24
Podgrupa 10 (najniższe przychody z 1% podatku)	292 208,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 16. Średnie przychody uzyskiwane przez organizacje pożytku publicznego ze wszystkich źródeł (w podziale na podgrupy wyróżnione ze względu na wysokość środków pochodzących z 1% podatku)

108 organizacji uzyskało z 1% podatku kwoty wyższe niż 1 mln zł. Podczas gdy w całej populacji organizacji pożytku publicznego środki pochodzące z 1% podatku stanowią 8,55% ogólnych przychodów, to dla organizacji, które uzyskały 1 mln zł lub więcej z tego źródła, odsetek ten wynosi 29,85. Jak widać na wykresie zamieszczonym poniżej organizacje, które uzyskały ponad 1 mln zł z 1% podatku mają wielokrotnie wyższe przychody pochodzące również z innych źródeł. Mediana

przychodów ogółem 108 organizacji, które uzyskały z 1% podatku 1 mln zł lub więcej jest aż 67,62 razy wyższa niż mediana przychodów ogółem wszystkich organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 27. Średnia i mediana łącznych przychodów organizacji oraz przychodów z 1% podatku w podziale na wszystkie organizacje pożytku publicznego oraz organizacje, które uzyskały z 1% podatku kwotę 1 mln zł lub wyższą

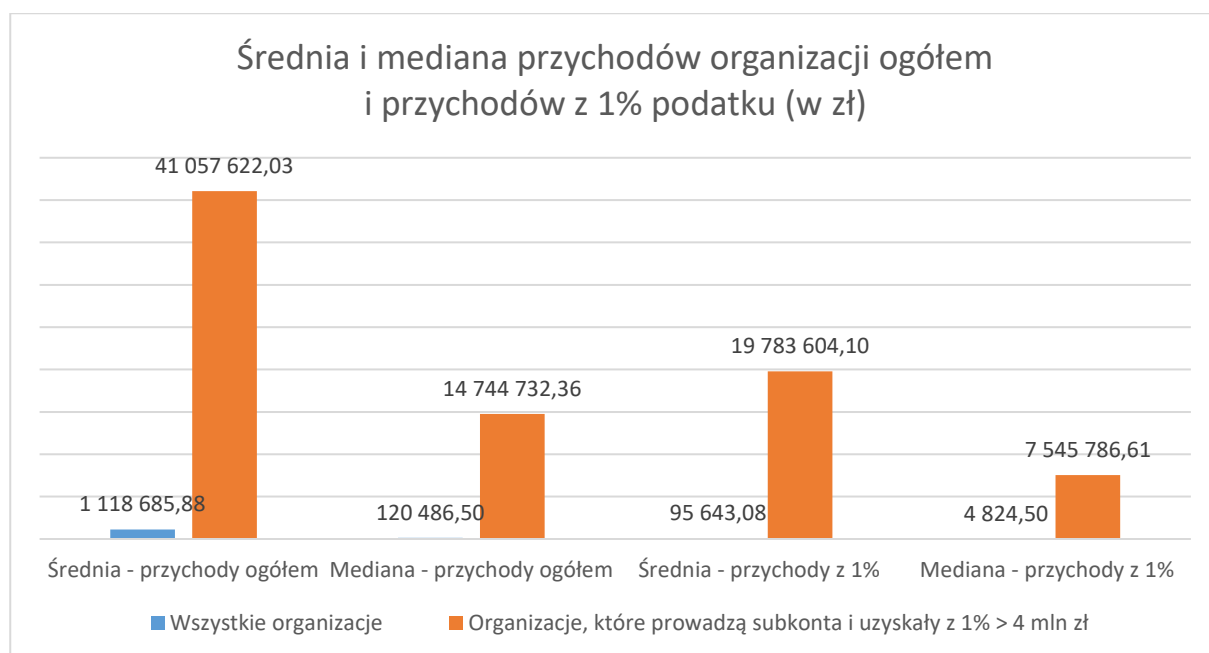
1 059, czyli 11,79% wszystkich organizacji pożytku publicznego, nie uzyskały z 1% podatku w 2019 roku żadnych przychodów. Na tle pozostałych organizacji pożytku publicznego wyróżniają się one znacznie niższymi przychodami pochodzącymi z innych źródeł. Średnie przychody ogółem tych organizacji stanowią zaledwie 31,5% średnich przychodów organizacji, które uzyskały przychody z 1% podatku.

		Przychody ogółem (w zł)	Przychody z działalności nieodpłatnej (w zł)	Przychody z działalności odpłatnej (w zł)	Przychody działalności gospodarczej (w zł)	Przychody z 1% podatku (w zł)
Organizacje, które uzyskały przychody z 1% podatku	Suma	9 644 302 562,09	6 585 387 974,87	1 142 671 131,06	695 358 465,98	859 257 415,06
	Średnia	1 216 946,70	830 963,78	144 185,63	87 742,39	108 423,65
	Mediana	135 012,61	67 550,50	0,00	0,00	6 273,90
Organizacje, które nie uzyskały przychodu z 1% podatku	Suma	405 971 350,20	184 629 244,76	72 861 824,43	36 028 318,65	0,00
	Średnia	383 353,49	174 343,01	68 802,48	34 021,08	0,00
	Mediana	581 23,31	8 750,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie <http://www.niw.gov.pl> (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 17. Suma, średnia i mediana głównych przychodów działalności organizacji pożytku publicznego w 2019 roku uzyskujących i nieuzyskujących przychody z 1% podatku

Duża część organizacji, które uzyskują z 1% podatku najwyższe kwoty, prowadzi subkonta na rzecz osób fizycznych potrzebujących wsparcia. Wśród 29 organizacji, których przychody z 1% podatku w 2019 roku przewyższyły 4 mln zł, było takich organizacji aż 20. Najwyższą, wynoszącą 186 301 025,07 zł, kwotę uzyskała organizacja, za pośrednictwem której rodzice chorych i niepełnosprawnych dzieci mogą zakładać subkonta, na których gromadzone są środki z 1% podatku oraz darowizny. Jak pokazują dane zamieszczone na wykresie poniżej, organizacje prowadzące subkonta i uzyskujące z tego powodu przychody przekraczające 4 mln zł mają wielokrotnie wyższe przychody pochodzące również z innych źródeł. Mediana przychodów ogółem tych 20 organizacji jest aż 122,37 razy wyższa niż mediana przychodów ogółem wszystkich organizacji pożytku publicznego. Ponadto te organizacje są do siebie podobne pod względem struktury i wysokości przychodów. Wskazuje na to fakt, że średnie i mediany ich przychodów zarówno ogólnych, jak i pochodzących z 1% podatku są do siebie zbliżone (średnia ogólnych przychodów jest zaledwie 2,78 razy wyższa niż mediana, a średnia przychodu z 1% podatku jest 2,62 razy wyższa niż mediana). W strukturze przychodów tych organizacji środki z 1% podatku stanowią bardzo dużą część, bo aż 48,18%. Odsetek ten wzrósł znacząco w stosunku do roku poprzedniego (5,96%), co wskazuje na to, że te organizacje coraz wyraźniej specjalizują się z pozyskiwaniu środków z 1% podatku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 28. Średnia i mediana łącznych przychodów organizacji oraz przychodów z 1% podatku w podziale na wszystkie organizacje pożytku publicznego oraz organizacje, które uzyskały z 1% podatku kwotę 4 mln zł lub wyższą i prowadzą subkonta na rzecz osób fizycznych

3.3. Wydatkowanie środków z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

Z zamieszczonych sprawozdań za 2019 rok wynika, że organizacje pożytku publicznego poniosły we wskazanych przez siebie trzech głównych sferach działalności pożytku publicznego szacunkowe koszty sfinansowane ze środków 1% podatku w łącznej kwocie **590 212 716,83 zł**, przy czym w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego było to 562 599 726,24 zł, a w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego – 27 612 990,59 zł.

Analiza sprawozdań pokazuje, że najwyższe koszty sfinansowane ze środków 1% podatku były przeznaczone na realizację nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w sferach działalności

charytatywnej (173 105 610,53 zł), działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (133 802 462,37 zł), ochrony i promocji zdrowia (81 280 696,79 zł) oraz pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób (55 116 489,57 zł).

W ramach prowadzonej działalności odpłatnej pożytku publicznego najwyższe koszty sfinansowane ze środków 1% podatku, co obrazują wykresy 29 i 30, organizacje przeznaczyły na realizację nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w sferach: ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej (7 862 921,87 zł), nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania (4 419 590,91 zł), działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy w zakresie określonym w pkt. 1–32 a ustawy (4 168 914,02 zł), działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży (3 264 105,55 zł), działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (3 139 213,03 zł) oraz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego (2 059 964,65 zł).

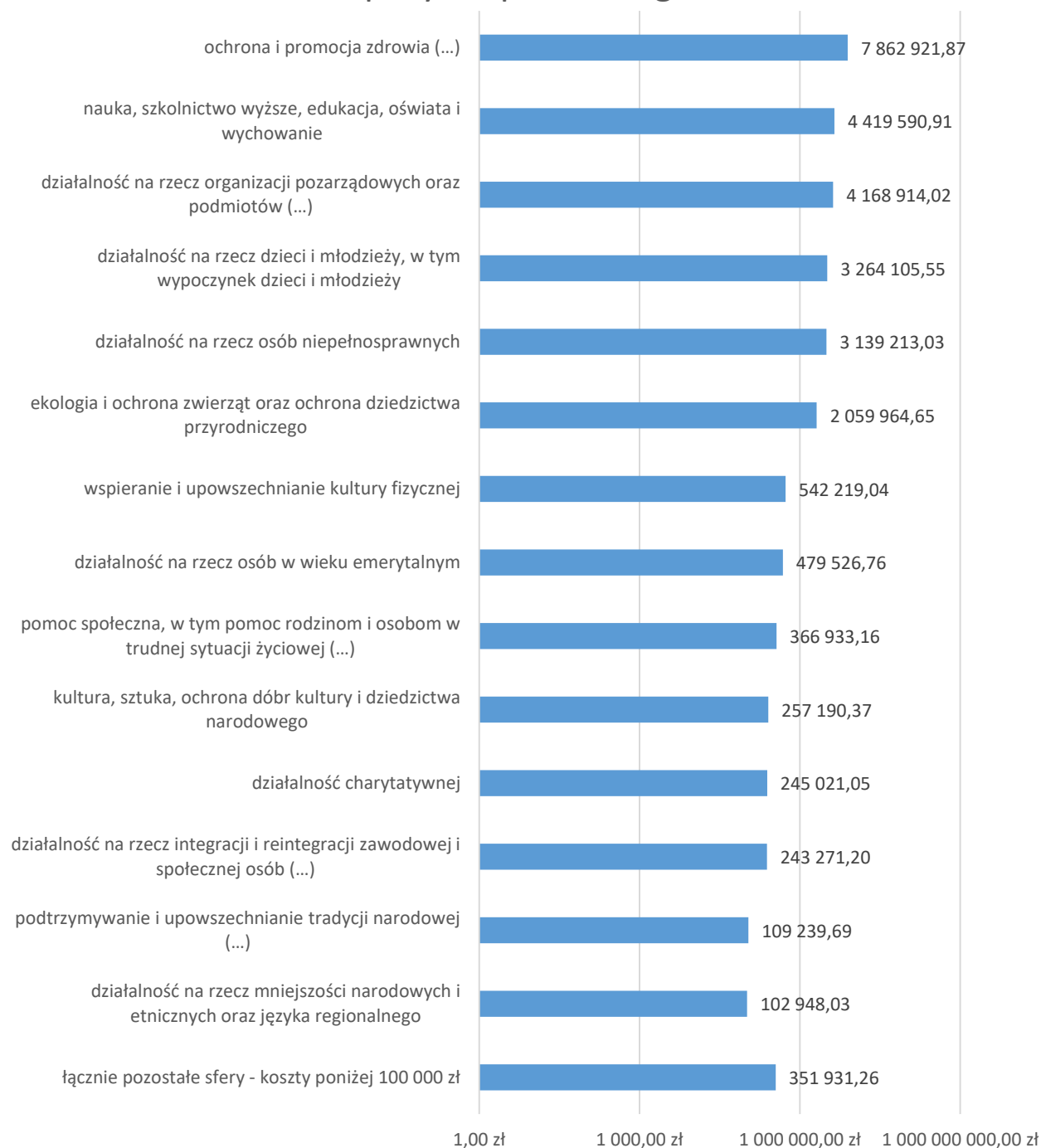
Koszty poniesione w 2019 roku z 1% podatku w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 29. Szacunkowe koszty poniesione z 1% podatku w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

Koszty poniesione w 2019 roku z 1% podatku w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności www.niw.gov.pl (stan na 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 30. Szacunkowe koszty poniesione z 1% podatku w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

3.4. Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Organizacje pożytku publicznego w celu zwiększenia przychodów z 1% podatku przeprowadzają kampanie informacyjno-reklamowe. Poniżej przedstawiamy dynamikę kosztów przekazywanych na kampanie w latach 2011–2019, tj. od wprowadzenia rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. Nr 80, poz. 434) określającego wzór sprawozdania merytorycznego dla organizacji pożytku publicznego. W ramach sprawozdań za lata 2011–2012 organizacje wykazały koszty ponoszone na kampanie 1% podatku niezależnie od osiągniętych przychodów ogółem. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 234) koszty ponoszone na kampanie 1% wykazują jedynie organizacje, które osiągnęły przychód ogółem powyżej 100 000 zł. Ta zasada została utrzymana w sprawozdań merytorycznych zamieszczanych przez organizacje począwszy od 2018 roku, określonych rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 2061).

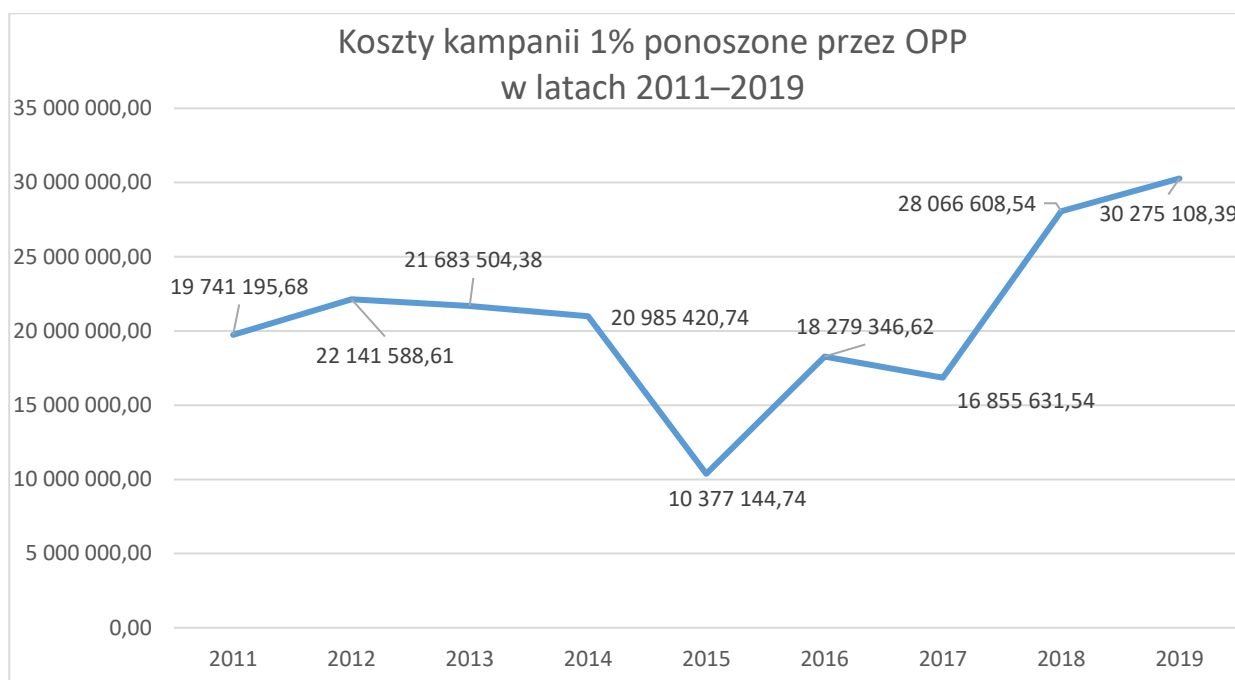
Z danych ze sprawozdań merytorycznych za 2019 rok wynika, że 4 790 organizacji pożytku publicznego, które osiągnęły w okresie sprawozdawczym przychody powyżej 100 000 zł, wydatkowało łącznie na kampanie informacyjno-reklamowe 30 275 108,39 zł, tj. o 2 276 378,75 zł więcej niż w roku poprzednim. Warto zaznaczyć, że wg danych za 2019 rok 4 278 z 4 790 organizacji, które wypełniły „pełne” sprawozdanie merytoryczne z działalności dla organizacji o przychodach ogółem powyżej 100 000 zł, nie ponosiło kosztów w związku z prowadzoną akcją informacyjno-reklamową, co znajduje potwierdzenie w medianie przedmiotowych kosztów, która wyniosła 0.

Rok	Liczba sprawozdań z informacją o kampanii 1% podatku	Koszty kampanii 1%	Średnio na kampanię 1% w latach 2011-2019	Mediana
2011	7584	19 741 195,68	2 603,01	0,00
2012	7916	22 141 588,61	2 797,07	0,00
2013	3964	21 683 504,38	5 470,11	0,00
2014	4148	20 985 420,74	5 059,17	0,00
2015	4273	10 377 144,74	2 428,54	0,00
2016	4392	18 279 346,62	4 161,96	0,00
2017	4604	16 855 631,54	3 661,08	0,00
2018	4749	28 066 608,54	5 910,00	0,00
2019	4790	30 275 108,39	6 320,48	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Tabela 18. Koszty związane z realizacją kampanii informacyjnej lub reklamowej dotyczącej pozyskiwania 1% podatku i wykazane przez organizacje pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych za lata 2011–2019

Jak wskazaliśmy powyżej, średnia kosztów poniesionych w 2019 roku na kampanie informacyjno-reklamową to 6 320,48 zł, co stanowi 0,21% kosztów organizacji, która wydatkowała najwyższą kwotę na ten cel, tj. 3 019 326,86 zł.

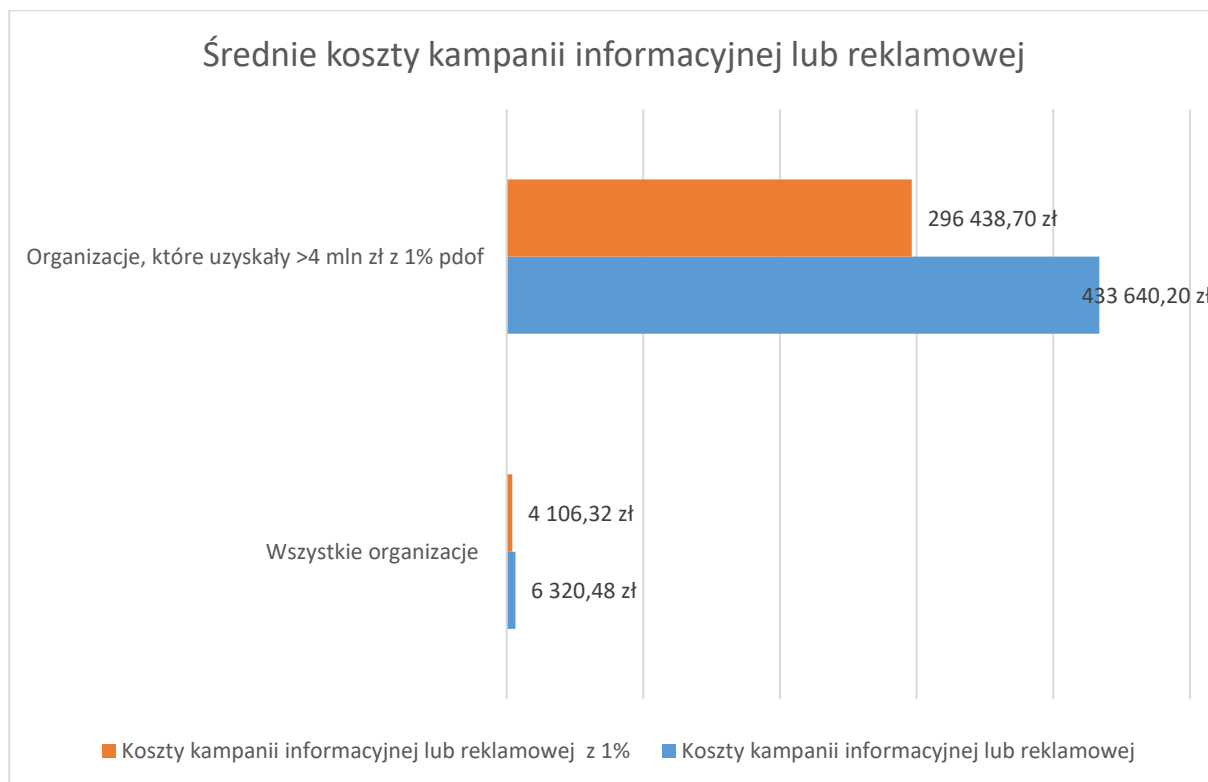

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 3 grudnia 2020 roku)

Wykres 31. Koszty związane z realizacją kampanii informacyjnej lub reklamowej dotyczącej pozyskiwania 1% podatku i wykazane przez organizacje pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych za lata 2011–2019

Porównanie kosztów kampanii informacyjnych i reklamowych ponoszonych przez ogół OPP oraz organizacje, które uzyskały z 1% podatku powyżej 4 mln zł wskazuje na ogromne różnice pod tym względem. Średni koszt kampanii informacyjnej lub reklamowej ponoszony z przychodów z 1% przez organizację, która uzyskała z tego źródła ponad 4 mln zł wynosi 296 438,70 zł, co stanowi 68,36% kosztów na ten cel ponoszonych ze wszystkich źródeł. Jest to kwota ponad 72-krotnie wyższa niż średni koszt kampanii informacyjnych i reklamowych ponoszony z przychodów z 1% podatku przez wszystkie OPP, który wynosi 4 106,32 zł. Jest to w głównej mierze skutek tego, że większość OPP nie ponosi żadnych kosztów na działania informacyjne i reklamowe – 4 278 organizacji zamieszczających sprawozdania merytoryczne pełne nie wykazało żadnych kosztów na ten cel, a 4 516 organizacji nie sfinansowało ich z przychodów z 1% podatku. Dane pokazują, że te organizacje, które ponoszą koszty na kampanie informacyjno-promocyjne, finansują je w dużej mierze ze środków z 1% podatku. We wszystkich organizacjach 64,97% kosztów kampanii jest ponoszonych z przychodów z 1% podatku, a wśród tych, które uzyskały z 1% podatku powyżej 4 mln zł, odsetek ten wynosi 68,36%.

Tak duża, bo 72-krotna, różnica w kosztach kampanii informacyjnych i reklamowych ponoszonych przez ogół OPP i organizacje czerpiące z 1% podatku największe przychody jest kolejnym argumentem za tym, że organizacje, które są najskuteczniejsze w pozyskiwaniu finansowania z tego źródła, jednocześnie się w tej dziedzinie specjalizują. Przekonanie dużej liczby osób do tego, by przekazali 1% swojego podatku konkretnej organizacji, wymaga podjęcia wielu działań informacyjnych, komunikacyjnych i reklamowych. W związku z tym możliwość ponoszenia kosztów na ten cel jest bardzo ważna w modelu funkcjonowania tych OPP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2019 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (3 grudnia 2020 roku)

Wykres 32. Średnie koszty kampanii informacyjnych i reklamowych pokrywane z przychodów ogółem organizacji i z przychodów z 1% podatku w podziale na wszystkie organizacje wypełniające pełne sprawozdanie merytoryczne oraz organizacje, które uzyskały z 1% podatku powyżej 4 mln zł

Organizacje pożytku publicznego ponosiły koszty ze środków z 1% podatku głównie w ramach kosztów działalności nieodpłatnej pożytku publicznego (93,04% kosztów organizacji ogółem z 1% podatku). Koszty z tych środków były poniesione znacznie rzadziej podczas realizacji działalności odpłatnej pożytku publicznego (3,90% kosztów) oraz kosztów administracyjnych (1,79% kosztów) i pozostałych kosztów (1,27% kosztów). Struktura kosztów poniesionych z 1% podatku jednoznacznie wskazuje, że organizacje finansują z tych środków głównie działalność nieodpłatną pożytku publicznego, co jest zgodne z głównym założeniem ustawy, która wskazuje, że środki te mogą być wykorzystane na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

4. Wnioski

Z przeprowadzonej analizy danych zamieszczonych w bazie sprawozdań oraz danych Ministerstwa Sprawiedliwości, a także Ministerstwa Finansów wynika, że:

1. liczba organizacji, które co roku otrzymują status organizacji pożytku publicznego, po początkowym dużym przyroście w latach 2004–2009 ustabilizowała się na poziomie około 350–500 organizacji,
2. status organizacji pożytku publicznego jest przyznawany częściej w ostatnim kwartale roku, a zwłaszcza w listopadzie, niż w pozostałych miesiącach, bowiem 128 organizacji z 350, które otrzymały ten status w 2019 roku, uzyskało go od października do grudnia, co stanowi 36% wszystkich organizacji, które otrzymały status w tym roku,
3. liczba organizacji, którym jest wykreślany status organizacji pożytku publicznego wynosiła około 150 organizacji rocznie oprócz okresu 2012–2015 i 2019 roku, kiedy nastąpił wzrost tej liczby – w 2019 roku status ten straciło w sumie 341 organizacji, z czego 200

w ostatnim kwartale tego roku, co stanowi 58,65% wszystkich organizacji, które sąd pozbawił statusu OPP w 2019 roku,

4. organizacje pożytku publicznego w zdecydowanej większości to stowarzyszenia i fundacje, które to formy prawne ma 86,88% wszystkich organizacji,
5. ponad 45,35% wszystkich organizacji posiada siedzibę w jednym z 4 województw: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim lub małopolskim,
6. ponad 45% wszystkich wskazań w sprawozdaniach merytorycznych dotyczyło prowadzenia działalności pożytku publicznego w jednej z sześciu sfer: 1) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, 2) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, 3) nauki i szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, 4) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, 5) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej oraz 6) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
7. z roku na rok wysokość środków z 1% podatku otrzymywanych przez organizacje pożytku publicznego ulega systematycznemu wzrostowi, co oznacza zwiększenie świadomości wśród podatników co do potrzeb organizacji pożytku publicznego, w tym prowadzonej przez nie działalności statutowej – w stosunku do roku poprzedniego wysokość środków z 1% podatku przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2019 roku wzrosła o 103 403 714,93 zł, tj. o 13,82%,
8. środki z 1% podatku wynosiły 8,55% łącznej kwoty przychodów ogółem organizacji pożytku publicznego i tym samym środki te stanowią dość istotne źródło przychodów organizacji,
9. przychody i koszty działalności gospodarczej, w ujęciu całościowym, faktycznie wskazują na charakter dodatkowy działalności gospodarczej wobec działalności pożytku publicznego, bowiem stanowią odpowiednio 7,28% przychodów ogółem i 5,77% kosztów ogółem,
10. liczba podatników przekazujących środki z 1% podatku zwiększyła się o 368 000 w stosunku do poprzedniego roku, co oznacza rosnące zaufanie społeczeństwa/podatników do organizacji pożytku publicznego, także w zakresie bezpieczeństwa przekazywanych kwot związanego z realizacją założonych przez organizacje zadań,
11. organizacje, które uzyskiwały najwyższe przychody z 1% podatku, miały również wielokrotnie wyższe przychody z innych źródeł niż pozostałe organizacje,
12. koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej dotyczącej 1% podatku zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego o 2 276 378,75 zł, co prawdopodobnie może mieć związek z większą świadomością możliwości ich wydatkowania oraz wykazywania w sprawozdaniach.

Powyższe potwierdza również zasadność prowadzenia działań nadzorczych nad organizacjami oraz skuteczność przeprowadzanych kontroli. Wydaje się właściwym przeprowadzenie w kolejnych latach akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do organizacji pożytku publicznego w zakresie zmieniających się przepisów dotyczących tych organizacji, w tym wymogów związanych z finansowaniem z 1% podatku – promocji mającej na celu zachęcenie do przekazania 1% podatku.